

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

214
5479

Գ Ո Ւ Գ Ա Տ

Մ Ո Ւ Թ Ե Գ Ւ Բ Գ Ւ

Օ լ տ ու ը բ ի .

Գ Ր Ւ Գ Ո Ր Ւ Ո Ս

Ս ու ը ք Լ ու ս ա ճ ո Ր ի չ ի ն
Է Վ Է լ ի ն ս թ ն ա թ ի ը ը ը
տ ա ք պ ա տ մ ու թ ի ը
ու ն ու :

Ա Է պ ու հ ա յ ո յ Լ շ Է ը

ն Է ս Է պ Է պ տ ն ջ ը ի ս ա
ն Է ա լ ի ն հ ա ճ ա տ ջ ը ն ա
կ Է լ ի պ Լ ու ս ա ճ ո Ր ի չ
մ ա ը ը ը ր , տ ի յ ն Է յ ն Է
ն ա գ Վ Է յ լ Է ը :
Ծ Լ

Ի շէնքէն վէ հոգապետէն եւ ըսյր
լարժըս, վէ Սորը Լոստոսորի վն
սէլին-է օյո-ւ լարժն, պո- ալեղ 4 եր
+ քն սեպեպե' հալէն օլոննա:

Ի մաստունլար տէմիշեր քե'
պատմութիւն քեթապլարը'
կէջիշ զամանլարըն այնսըսը:
զերէ նիճէ քե' այնայեա պագ-
տըղմըզ զաման' իւզիւմիւզ պի
զէ կեօրիւնիւր, օնճուլայըն' նէ
զաման քե' պատմութի գիրքէրինե
օքուրուզ, կէջմիշ զամանլարա
օլան իշերի կեօզիւմիւզ իլէ կեօր
միւշ կիպի օլուրուզ:

Վէ նիճէ քե' պիր քիշի քէնտի
վարմատըղը ուզագ սեմթէրին
նագլընը իշիթսէ, զահմէթսիզճէ
վարմըշ կիպի օլուր, օնուն կի-
պի պիզտէ Էվէլքի զամանլարըն
նագլընը իշիթսէկիլէ' օլ զաման
ատամլարընտան գալմըշ կիպի օ
լուրուզ: Լաքին, պատմութիւն

տէտիկիմիզ' ջօք Թիւրլիւյ օյուր.
քիմի լազմլը, քիմի լազմմըզ:
քիմի փէք լազմլը. քիմի փէք
լազմմըզ: Իմտի պիզ' լազմմըզ
լարը կերի գօյուպ, լազմլըլարը
տայըմտ տիյնտէք կերէք:

Խոստուսա քե' ճանա ֆայտալը
օլանլարը: Վէ պիզիմ միլէթի
միզէ շեմտիքի հալտա' էն լազմ
լը օլան' նք Գորիգոր Լուսաճը
րիջին ազիզ պատմութիւնու տուր:
վէ ճիւմիտիզէ պիլմէք ճայիզ
տիր: Չերէ նիճէ քե' պիր քիմ
սէ քէնտի պապատընըն նէ շէքիլ
քիշի օլաուղունու պիլմէսէ, ճա
հիլ տէնիլեր: (Սնճուլայըն պիր
քրիստոնեայ' քէնտի միլէթի հա
ճատքա նէ շէքիլ կէլիշ, վէ սէ
պէպ քիմ օլմուշ տէյի պիլիշ
օլմասա, քէնտինէ ջօք էքսիլէք
տիր: Չերէ նէ գատար պիլմէզ
օլաք, պու շէքիլ շէյիլի պիլ
սէք կերէք տիր: Չերէ գա

տաստան կիւնիւնտե՛ օրէնքի միզե
կերէք օլան, վէ պու միսիւն
շէյէր պելգտէն սօրուլսա՛ կերէք
տիր: վէ նիչին էօյրէնմէտին տէյի
գազէպ օլսա կերէք տիր:

Վէ տեկիլ քի սալթ պիլմէլէյիզ՝
քէնտիմիզ պիլտիքտէն սօնրա՛ էլե
միզտէն կէլտիկի գատար՝ գայրը
պիլմէզլէրէտէ պիլտիրմէք պօյ-
նումուզա պօրճաուր: Տօ՛շ հէ
փիմիզ պիլերիզ քե՛ պիզեմ հա-
ւատքըմըզա սէպէպ երանէլի պր
Գրիգօր Լուսաւորիչտիր, լաքին՝
ժ ազիզ նէ շէքիլ քիմնէ խտի,
վէ նէ շէքիլ քիմնէտէն տօղտու,
վէ նէրէտէ էհեա օլտու, վէ պու
միլլէթին հաւատքա կէլմէսինէ
նէ տէյի էզիյէթլէր շէքտի,
նէ շէքիլ գօրծքու վարըտը,
վէ նէրէտէ վախճանել օլտու,
վէ աահա պու միսիլլի շէյէր սօ-
րուլտուքաա, ջօղումուզ կերէկի
կիպի պիլմէյիզ:

Պու սէպէպտէն օլ ազիզ հայրա-
պետին պատմութիւնունու՛ պու
հանա գուլունուզ, լուսաւորչի
օլան եղբայրլարըմա եազմագ մի-
րատ էյէտիմ: Վէ էկէր, շինտիյ
հտէք եազըլմամըշմլտըր քի շին
տի սէն եազաճաքսն տէրսէնիզ.
էվէտ, եազըլմըշարը: եազըլմըշ
օլմատա, պիզ նէրտէն եազմըշ
օլուրուզ: Լաքին՝ երի գիրքլէր
տէ, վէ նէչէ գայրը պատմութիւն
լար արատընտա օլմաղըլա, հէր
քիմնէ պուլուպ օքույեամագ. վէ
պուլունուպ օքունսատա, աճամը
լար վէ օքումաք պիլմէյիկէր
աղնայեամագլար:

Վէ հէմ օլուր քե՛ պազը շէյի
պեր գիրքտէ, վէ պազը շէյի գայ
րը պեր գիրքտէ պուլունուր:
Օլ գիրքլէրիմիզտէն ճէմ հտիպ
պեր քիւչիւք գիրքճիյէզ տիւզ
տիւմ քեի, կիւնահըլ ճանըմա պեր
ողորմիս ջքարըլա:

Տէր սբ Գրեգոր՝ Ընուն ար Թուն.
 Սարմատորնուդ՝ մաքուր զուարթուն:

Մ Գրեգոր Տայոց Լուսաւորելէն
 և Եռանէլէ Տայրապետիէնէն
 Պատմութիւննու փոքր :
 Տէր Ինչն ՄԲ Լուսաւորելին, և
 ՄԲ Տաւաթը եւն Տուհապպէնէն և
 քլա, փեյնէսին:

ՈՒՐԲԻ ԳՐԻ ԳՈՐ
 Լուսաւորիչտն էվէլճէ
 Տայոց ազգրն կուպաշա
 լըբ զամանկնտա՝ խոսրով
 ատլը պիր Թադաւոր վարըտը .
 վէ արտաշիր ատլը աճէմ Թադա
 շորու ելն պոզուք օլուպ, օն երլ
 դատար ազնմ սէֆերլէր էլէտի :
 Թ

Ս

Այս արտաշիր Կայնի ինչ զա
պուն Կալույ՝ հալըմ նիճէ օլուր
տէյնի Կասեվեթէր Կտեր իտի:
Այս պու Ֆիբերէրտէ Իբէն,
պիր կիւն նէ Կատար պէյնի
Փոշալարը վաճորսա՝ ճեմ Կալույ,
հեր քիմ պու իչէ պիր ջորէ պու
լուրսա, քէնտիսի ճիւմիէ էյնա
լեթիմէ հիւքիւմար Կտէյնիմ
տէտի: (Ս) տէմ ուլու քիչիլէր
տէն՝ (անակ) ատլը պիր քիմնէ այ
Եաղա տուրուպ, իատիշահըմ հիչ
էլեմ ջեքմէ, պէն վարայըմ ծու
պիր տիւզէն ինչ Կօլտիւրէյնիմ
տէյնի ճեվապ էյնտի:
Ըրտաշիր պու ճեվապը իշիտի
ճեք, ազ պուչուք Թէսիլի օ
լուպ, էյնտի կեօրէյնիմ սէնի նի
ճէ մուգայեթ օլուրսուն տէյնի ա
նակը Կայրեթէ դօտու:
(Ս) տա Կալուրը աճեմ մէմիէքե
Թիւտէն ճիւմիէ նէսնէլէր ինչ
հայոց սեմիւնէ կելուպ, քէնտի
Ժ

Խըսըմը օլուն խոսրով Թապաշու
րուն Եանընա տախիլ օլտու: Վէ
արտաշիրսէն իւզ ջեվերիպ Կաջ
կըն կելտիմ տէյնի ինանորտը:
(Ս) տա տիլինէ ալտանըպ՝ ազիմ
ըրայեթէր էյնտի: Վէ տայըմ
պիլեսինճէ մուհայպեթէր Կտիպ
Եանընտան այլըմազ ըտը:
Գըշ էյեամը պու հալ իւզրէ կէ
ջիպ, Եազ Կափուլարը աջըլուպ
պահար կիւնլէրի կելնճէք, խոս
րով պիր կիւն աւա ջըքըպ, ա
նակըլա պիլէ կեզնիւր Իբէն,
մուհայպեթ արատընտա՝ անակըն
արտաշիրէ Եթտիկի իգրար Ֆիբ
րինէ կելտի. Վէ սահաթ պու սա
հաթ տըր տէյնիպ, Թապաշուրու
պիր Թէնհայէ սափըթտը. Վէ պի
լեսինճէ մուհայպեթտէ Իբէն,
Կաֆիլէն խանէրի Կարնընա սօք
տու. Վէ քէնտի Կաջտը:
Այս խոսրով Եերէ երբըլուպ օլ
տահաթ հելաք օլտու: Լաքին,
Ժա տա

տահա ճանը պէտէնինտէ իբէն՝
անսկըն հալքընաան քիմէ եւ
չաթմայեաորնըգ տէյի փեք օես
իլէ հայքըրոր: Օլ տեմ Թաղա
չորուն հալքը իշիտիպ, անսկըն
արտընճա տիւշտիւլէր . վէ ար-
տաշատ քեօփրիւսիւնտէն գաջըպ
կէջէրքէն, իբի եանընաան գու-
շատըպ, անսկը վէ պիլէսինճէ օ,
լան ճիւմիէ հալքընը սույեա տեօ
քիւպ հէլաք եթտիլէր:
Վէ կէլիպ ազիմ տղլամաքլարըլա
Թաղաչորու գալտըրըպ մէզարա
գօտուքտան սօնրա, անսկըն գա-
լան հալքընը հէփ գլըճտան կէ-
ջիտիլէր: Օլ միւսիւպեթ արա-
սընտա, անսկըն պիր քիւջիւք
մադսըմընը կէլմիշ Թայեաօր ա-
նասընըն գուճաղընտան գափ-
մըշ, վէ պեր կիզլի եերէ սագ-
լայեա գօմուշ: Վէ պիր գաջ
կիւնտէն սօնրա՝ օլ Թայեաօր օ-
լան դատըն քիշի, քէնտի երի իլէ
Ժբ

ալտըլար մադսըմը գայսերի շէհ
րինէ գաջտըլար: Վէ օլ մադ-
սըմը սուրք աւազանտա մըկրտել
ետիպ՝ ալլահըն քերամէթի իլէ
ատընը Գրիգօր տէտիլէր. քի հո-
ռոմ տիլինճէ՝ օյեանըք տէմէք
տիր: նիճէ քի ճանըլա տայըմա
օյեանըք գալտը: Վէ պազը պաա
մուԹիւնտա եազըլմըշ քի, գայ-
սերիյէ կիԹտիքլէրինտէ՝ եօլտա
պիր աղաճ տիպինէ էնիպ օԹուր
մուշ իբէն, աղաճըն իւստիւնէ
գումրու միօալի պիր գուշ կէ-
լիպ՝ գուրգուր տէյի սէս չքար
տը: Վէ Թայեաօր գուլապ վու-
րուպ, պու գուշուն սէսի Թէ-
քին տէյիլ տիր, ինչալլահ վարըպ
մաքսըմը մըկրտել էթմէկէ լայիպ
օլուրսաք, ատընը գրիգօր գօյեա
լըմ տէտի: վէ նէ շէքիլ տէտի
իսէ, ալլահըն իզնի իլէ էօյէճէ
օլտու: Իմտի ֆիքը օլուրուր քի
օ գուշճուղազ հրեշտակ ըմըշ .
Ժգ քի

քի օ՛ ազնիզ մտաբարմըն օլաճաղընա
 կեօրէ աա պէյեան հյլէտի:
 Աէ օլ ազնիզ Գրիգոր Թամամ
 եհտի եաշընա կիրտիքտէ, օքու
 մաղա վերիպ, քրիստոնէական Թա
 լեմի իլէ քեաճիլ էթտիլէր:
 Աէ տիւնեալըք վագթի կէլտիք
 տէ, մարիամ աալը պիր գըզ կեօ
 րիւպ, քրիստոնէական օրէնքի
 իւզրէ պըսակ էթտիլէր:
 Աէ էօյլէճէ ալահա մագպու
 ամէլ իլէ պիր զաման կէջնիպ,
 պի իզնիլա՛հ՝ էքի էվաթը օլմուշ
 սուր. պիրիսին տար վըթանէս,
 վէ պիրիսին տրեստագէս:
 Աէ պուսու պուրաճըքտա ալը
 գօյուպ, կէլէլիմ՝ քի, օլ արտաշեր
 տէնիլէն պարսից Թագաճորու,
 խոսրովուն ֆէթիլիսի իշիթտիք
 տէ, տիւնեալէրճէ շազ օլտու.
 վէ հարպիճէ աքերինի ճէմ է
 տիպ՝ կէլտի հայոց մէմլէքէթիսի
 զապէ հյլէտի: Աէ խոսրովուն
 ԺԴ

սինսիլէսին հէփ գլըճտան կէ
 չերտի: Աէ օլ գէլալէթ արու
 սընտա, խոսրովուն պիր քիւչիւք
 օղլունու վէ պիր գըզըն՝ պիր
 գաջ քիշէ ալըպ, օլարտա գայսէ
 ըլյէ գաջարլար: () Ղանըն աար
 տրդատ, վէ գզըն խոսրովիդուխա
 տէնիլմիշ: Աէ տրդատ քեաճիլ
 իկիտ օլուպ՝ գայսերի վաշասը
 լեկիանէսին եանընտա պեօլիւք
 պաշը իտի: Աէ սուրք Գրիգոր
 պիր զամանտան սօնրա, քէնտի՝
 վէ տրդատ՝ քիմին օղլուլարը օլ
 տուղունա վուգուֆ օլուպ, վէ
 կէջէն էհվալարը հէփ աղնաարք
 տան սօնրա, տիւնեա էօլուն
 տան էլ չէքիպ, օլ մարիամ աալը
 գատրն էհլինի կուսանաց վան
 քընա էօլլատը: վէ քէնտի վարտը
 տրդատըն եանընա խրզմէթ քեար
 օլտու. օ՛ ֆիքը իլէ քի՛ պապար
 նըն էթտիքլէրինի էօտէմիշ օլա:
 Լաքին՝ պու ֆիքըր կէնտիստէ
 ԺԵ կիզ

Կիզլի խոի. զերէ քէնտինին քիմ
 օլտուղունու ասլա հիջ քիմնէյէ
 աույնըմատր: Աէ քիւչիւք օղ
 լու արիստադէս, նիկիմաքոս աու
 լը պիր սք ճգնաւոր ուլա անա
 պատա կիտիպ ճգնաւոր օլտու:
 վէ վրթանէս օնտա գալուպ, տիւն
 եա եօլունա կիրմիչ տիր:
Օլ զամանլարտա կիւրճիսթան
 սէմթինտէ. հրջէ աուլը պիր
 թադաւորուն՝ հոռոմ թադաւորու
 դիոկղէտիանոս ուլա ետավէթի
 օլուպ, ճէնկի վարըտը: Պիր կիւն
 եապէր սալտը քի՝ նիչին նափելէ
 ասքերիմիղի գըրար եօղ էտերիզ.
 պիզ եբելիզ եալընըղ աօգուշա
 լըմ. եա սէն ալթ օլուրսուն եա
 պէն: Դիոկղէտիանոս պու ճէվա
 պը իշիթտիքտէ, գայէթ իլէ գօր
 գու կէլտի քէնտինէ. զերէ օլ
 հրջէ՝ պիր զօւլու քիմնէ իմիչ.
 վէ դիոկղէտիանոս զայիֆ պէտէն:
Օլ զաման դիոկղէտիանոս՝ նէ
 ԺԳ Լ.

գատար ուլու քիմնէլերի վարըսա
 կէլտինլեր տէյի ֆերման էյլտի:
 Աէ լիկիանէս աախի՝ ջիւն քի
 պեօյիւք քիմնէ խոի՝ թէտարիք
 կեօրիւպ՝ եօլա ըվան օլտու:
 Աէ վարըպ հոճմայեա դիոկղէտի
 անոսուն թահարնա եաքըն օլ
 տուքտա, կէճէ վահար օլուպ, պի
 լէտինճէ օլան ասքերին աթլարը
 նա եէյէճէք պուլունմատր:
 Աէ պաքտըսը քի՝ գալէնին իջ
 եանընտա ջօք օթլուք երղմըլա
 ըրտը: Աէ քիմնէ եօքարը ջըքմա
 դա գատար օլմայըպ, տրդատ հէ
 մէն գալէյէ սարըլըպ եօքարը ջըք
 տը. վէ օթլուղու իջ եանընտան
 ալըպ տիշ եանընա աթարըտը:
 Աէ օլուրուտու քի՝ օթլուք պէք
 ճիլերինտէն, վէ օրատա պուլու
 նան պէյկիրլէրտէն վէ վաթըլար
 տան՝ պազընը կեօզէթմէյիւպ
 օթլուք տէմէտլերի իլէ պիլէ սը
 շարը՝ աթարըտը:
 ԺԵ Բ վէ

ԺԳ Լ.

Այս սապահ օլուպ Թագաւորա
պուլուշտուքտա, վէ Թագաւոր
պեր դաջ կիւնտէն սօնրա, հէփ
ճիւմէ կէլէն պէյլերինէ՝ հրջէ
նին ճէվապընը սեօյլէյիպ, պէն
պեր զայիֆ քիմնէյիմ, օնանիճէ
գարըը կէլէ պլիբրիմ, նէ տերսի
նիգ աէյի սօրաու:
(Օ)՛ Լ տէմ լիկիանոս այեաղա՛ տու
րուպ, պէնիմ էֆէնտիմ սիգ հիջ
էլէմ իւզրէ օլմայընըգ աէտի, պէ
նիմէ պիլէ հայոց Թագաւորուն
տան գալմա տրդատ աուլը պեր
քիմնէ վարտըր քի, դուվվէթի
տիլ էլէ Թապիր օլունմազ:
Վէ տիւն կէճէ քի էթտիյինի
վէ նէչէ տահա գայըը իշէրինի
նոգլ էյլէտի: Իմտի օնու սէնին
քիսվէթինէ Թէպտիլ էտիպ՝ հըր
չէյէ գարըը կեօնտերէլիմ տէտի:
Պու ճէվապ Թիւ ճորա վէ ճիւմէ
այեանլարընա մագուլ կէլիպ, տըր
գատը Թագաւորուն կէյիմի էլէ
ԺԸ

Վէ փիւր սիլահ տօնաթտըրա: վէ
հրջէյէ խապեր սալտըլար քի՛ տէ
տիկին սեօզ պիզէտէ մագուլ կէլ
տի, էարըն վահտընա հազըր օլ:
Վէ էրթէսի կիւն սապահլայըն,
տըրդատ դիոկէտիանոս գըյաֆէ
Թինտէ հրջէյէ գարըը ջըքար: վէ
օ սահաթ պաղլայըպ հրջէյի՛ Թա
գաւորուն էօյիւնէ տիլէս գօտու:
(Օ)՛ Լ տէմ Թագաւոր տիւնեալար
ճա շազ օլուպ՝ տրդատա նէ Թիւր
լիւյ րայէթ էտէճէկին պիլմէզ
խտի: վէ ազիմ փէշքէշլէր վէր
տիքտէն սօնրա, ջիւն աույտու քի
խոսրով Թագաւորուն օղլու իմշ
պաշընա Թաճ գօյուպ՝ ազիմ աւ
քէր վէրտի քի, վարա պսպսընըն
մէմէքէթինի զապը էյլէյէ:
Վէ տըրդատ գալլըպ օրատան
հայոց սէմթինէ կէլիպ, վէ ա
ճէմ աւքերինի տաղաւըպ, քէնտի
վէմէքէթինի զապը էյլէտի
տէն սօնրա, դալլար էրզնիկեան
սէմ
ԺԹ

սէմ Թինէ կէտի քի, օնա ա նա
հիա աալը պիւր կուռք վարդաբ,
օնա դուրպանլար քէսիպ շիւքիւր
էյլէյէ : զէրէ օ տէօվլէթի քէն
տինէ՝ կուռքլարըն հիւրմէթին
տէն սանրըրտը : Աէ օլ անասիա
տէտիքլէրի կուռք, դայրը կուռք
լարտան նամտարըրը : Վէ ալրէթ
քիսվէթինտէ իմիշ :

ՍԲ Գրիգորոսն հասարակ պէյտն
օլմաւրըր :

Վէ տըրդաա վարդայ զիեարէթի
նի Թէքմիլ էյլէտիքտէն սօնրա,
պիւր սէհրա եէրտէ շաաըր վու
րուպ օթուրտու :

Վէ մէճլիս գուրուպ՝ քէյֆ ու
շաղ օլտուքտա, գրիգորու էօյիւ
նէ չաղըրըպ՝ պուչուրտու քի, վա
րըպ աղաճ ուճլարընտան նազիք
կիւզէլ ֆիլիպէր քէսիպ, օլ անա
հիա նամտար կուռքա փէշկէշ վէ
րիպ, օնա սէճտէ էյլէ :

ի

Օ՛լ տէմ Գրիգոր ճէվապ էթ
տի քի, ճիւմէ ալէմի եարատան
ալլահտան դայրը՝ պէն քիմսէյէ
սէճտէ էթմէմ վէ էտէմէմ :

Տրդատ պու ճէվապը իշիթտիք
տէ՝ դայէթիլէ տաուրլըպ, սէն
պիւր գարիպ քիմսէ իքէն՝ կէտին
եանրմա եանաշտըն. շիմտի նիճէ
ֆէրմանրմա դարըը դօյեարսըն տէ
տի : Վէ օ կիւն հափս էյլէտի :

Վէ էրթէսի կիւն սապահլայըն
էօյիւնէ կէթիւրտիպ սէն պու դա
տար զամանտըր քի տօղըուլուք
իւզրէ խզմէթիմտէսին, վէ պէն
տէ սէնտէն հօշնուտ օլուպ, սա
նա չօք էյլիքլէր էթմէք նիէթին
տէ խիմ, նիշին շինտի սեօզիւմ
տէն տաշրա չքարսըն տէտի :

Գրիգոր ճէվապ վէրտի քի, ալ
լահըն էմրի տիր քի՝ դուլ օլան քի
շի՝ քէնտի աղասընա մութի օլա
նիճէ քի պէն սանա շինտիյէտէք
մութի օլուպ՝ սեօզիւնտէն տաշրա

իա

չւք

ճշմարտութիւնս, Կիճէ քի սէն քէնտին
Խորար էյլետին. Լաքին, ալլահա
Լայրք օլան էզգէթի՝ Կարատըմը
օլան շէյէ էթմէք քիւֆիւրտի:
Տորատ ճէվայ վերտի քի՝ էյ
Գրիգոր, պու անահիտ փուժ՝
քի ճիւմէ էյեալէթիմիդին շանը
չէօհրէթի՝ շէնի շէնլեյտի, սէն
էկէր պուճա վէ տահա դայրը
կուռքլարըմըգա սէճտէ էթմէզ
խէն, պիլմիշ օլ քի՝ Կտէճէկիմ՝
էյիքլեր մուգապէլէսինէ՝ սէնի
Թիւրլեյ Թիւրլեյ իսկէնճէլեր
իլէ՝ հէլաք էթսէմ կէրէքտի:
Գրիգոր տէտի, ալլահըն միւպա
րէք իսի շէրիֆի իչէն՝ հէր նէ
ճէֆա Կտէճէք իսէն՝ հազըրմ:
Չէրէ շիւնքի ինսանըմ, ալլահը
մը Թանըսամ կէրէք. քի օնտան
դայրըրնա սէճտէ էթմէք օլմազ:
Աէ հէր քիմ քի՝ սէնին կիպի ֆի
րասէթտէն տիւշմիւշլեր տիւր, վէ
ալլահընը Թանըմայրպ փուժլա
ԻԲ

ճշմարտութիւնս, հայվանտան ալ
չաքորդար: վէ տահա պուճուճ
կիպի ջօք սեօզլեր սեօյլետի:
ԵԼԵՄԻ Չարլարանէլար:
Տորատ օլ տէմ գայէթ խըշմա
կէլեպ՝ Թէզ գալտորըն տէտի:
Աէ օ՝ սահաթ դուժուպ էլլերի
նի արտընա պաղլատըլար:
Աէ պուլուրտու քի, աղընա
պեր դալըն օտուճ կէչերտիլեր.
վէ իքի ուճուճտան իփ իլէ կէմ
կիպի էնքսէսինտէն պաղլատըլար.
վէ պիւր աղըր Թուզ գայեաը
արքասընա դօտուլար: վէ կեօք
սիւնէ Եավաշա կիպի՝ Եախօտ
քէլփէթին կիպի պեր շէյ կէչի
րիպ սըքըշտըրտըլար: վէ օրասըն
տան իփ կէչերիպ, պեր իւքսէք
Կերտէն աա դօտուլար: վէ Եէ
տի կիւն էօյլէճէ ասըլը գալ
տըքտան սօնրա, Տորատ ֆէր
ման էթտի քի Կտէրիպ էօյլէնէ
ԻԳ

ճշմարտութիւնս

ճշմարտութիւնս

կեթ իրտիկեր: Աէ ճեվապ էթտի
քի՛ կեօրտիւն մի պէյնմէտիյին
կուռքլար սանա նէ ճեզալէր էթ
տիկեր . սէն պիզի հայվանլարա
պէնկզէթտին, օնուն իջին ալլահ
լարմըզ սէնին արքանա իւք վէ
րիպ, հայվան կիպի աղզընա կէմ
գօտուլար: վէ ինատընա գավի
դալըրսան՝ սանա տահա զիյատե
խկէնճէ վերէճէքտիրկեր:
Գրիգոր ճեվապ վերտի քի՛ (խէ
թատընա թեօպէ) սէնին ալլահ
տէտիկին կուռքլարըն՝ քիմի ալ
թընտան . քիմի կիւմիւշտէն, քի
մի թուճտան, քիմի թաշտան ետ
փըմըշտըր . նի՛ ճէ ութանմայրպ
օնլարա ալլահ տերսին: վէ նի՛ճէ
տերսին քի՛ օնլար սանա իսկէնճէ
վերտիկեր: օնլարըն նէ ֆիքրի
վար, նէ ճեվապը: հէփ օ՛ իսկէն
ճէկեր պանա սէնտէնտիր . օնլա
րըն իսպերի եօքտուր:
Աէ օլ թուզ գայատըր քի՛ ար
իւ

քամա վերտին, ումուտում վար
ալլահըմտան քի՛ քէնտի միւպա
րէք թուզու իլէ՛ պէնիմ կիւնահ
ըա թուզուզ գալան ճանըմա
լէզղէթ վերէ: վէ պէնի քէնտի
արքայութիւնունա լայրգ էյլէյէ:
Օ՛ քի՛ սէնճիլէյին տաի գուլա
րընը՝ կիւնահ իւքլէրինի արքատը
նա վերիպ՝ ճիհէնտեմէ կեօնտեր
սէ կերէքտիր:
Իսինճի Չարուանբար:
Աէ օլտեմ կէնէ ֆերման էյլէտի
քի, պաշ աշաղը՝ պեր սյեաղըն
տան աստըրար . վէ տիպինէ ֆէնա
գօդուլու շէյլէր եաքտըրար: վէ
օն գալում քիչի՛ թագէ տէյնէք
լէր իլէ տէօյէրլէր իտի:
Աէ ետտի կիւն տահա էօյլէճէ
տարլը գալպ՝ ասըտըրը եերտէ
ալլահա շիւքիւր էտիպ, ջօք ա
ղօթքլար սեօյլէտի աղիզ միւպա
րէք սեօզլէր իլէ . քի աբաթան
իւ գէ

գեղոս գերբինտե եազըլմըշարը :
Աէ սբ գրիգոր՝ աղօթքունտա
նէ սեօյլեան իսէ՝ Թգ՛ւոր Թարա
Ֆընտան քեաթիպլեր տուրուպ ,
եազա պիլտիքլերի գատար եազըպ
Թադաւորա կեօստերտիլեր :
Աէ սեօյլեանիկ սբ աղօթք՝ պու
վէճ՛ իւզրե իտի :
Ի պթիտա եէվել՝ պաշլատը ալ
լահա շիւքիւրլեր եթմէյէ քի ,
պէնի պու եօյա վէ պու տէվլէ
Թէ՝ եանի սէնին ազիզ միւպարեք
իսին իչին՝ պու ջարջարանքը ջէք
մէկէ լայրդ էյլեան , քի լայրդ
տէյիլ ետիմ : Աէ պաշլատը օն
տան սօնրա՝ ալլահըն ինսանա եթ
տիկի մուհապպեթի զիքը եթմէ
կէ : Ըգամը ետրատըպ ճէննէթէ
գօմարըն . վէ շու աղաճըն մէյ
վէսինտէն տաթմայարըն քի եօլ
մէյտին տէյի Թհնպիհ եթմէսի
նի : քի պունլար հէփ մուհապ
պեթտէն կելեր : Գի եկեր պու
իզ

Թհնպիհ սադլասայրաք , պիզէ
աղըրարգ՝ էլէմիզ՝ վէ եօլեմիւիւզ
եօմը վերեճէք իտին :
Սիճէ քի նիշանեսինի ենուլքա
կեօստերտին . քի սէնին մուհապ
պեթիկի կեօնիւլտէն ջքարմատը
ղը իչին , եօլեմ կեօրմէտի :
Աէ սէնին ինսանըա օլան պու
մուհապպեթիլերի շէլթան կեօ
րիւպ հասեա էյլեան . զերե տէ
տին քի՝ պէն ինսանը քէտի քիս
վէթիսէ ետրաթտըմ : Պու սէ
պէպտէն առեմի ալտատըպ , սէնին
ազիզ մուհապպեթիլտէն իհրաճ
էյլեանի : Լաքին սէն քերեմ քեա
նի վէ րահիմիլի փատիշահ , ինսան
զայիֆ Ֆիքը օլտուղի իչին , կինէ
էլտէն գօմարպ , մարդարէլեր
կեօնտերտին , քի սէնին ազիզ
եմրինի իզհար եթտիլեր . վէ սէ
նին օլ իպնուլահ միաթին որդի
յիտուս քսուս տիւնեայէ կէլէճէք
օլմարնտան խապեր վերտիլեր .
իէ

Մէջ օլ սէնին սէվկիւրն գուլարըն
մարգարէլէր, հմրինստէն թէճա
վիւզ օլան քիմնէլէրտէն չօք չօք
էզնէթլէր չէքիպ, հաճէթ կէ
թիրսէտիլէր :

Իմտի՛ պու անարժան գուլուն
տախի՛ պու շարջարանք իջինտէ
սանա՛ սրղընմըշտըր. քի ա՛սլա դօր
գում եօքտուր: Ո՛վ ար միածին
որդի, սէն քի պիզիմ իջին տիւն
եայէ կէլիպ, կոյս մարիամ ա՛ծա
ծինտէն թէն ալըպ ինսան օլտուն
վէ օլ թէն իլէ շարջարանք չէք
տին, խաջա չըքտըն, գան տեօք
տիւն, եօլտիւն վէ տիրելտին:

Վէ կեօյէ համբառնալ օլտուղուն
կիւնտէ, առաքեալլարա ումուտ
վէ գուվէթ վէրտին քի՛ պէն տա՛յ
ըմա սիզտէ իմ :

Իմտի՛ պու անարժան գուլունա՛
տախի՛ գուվէթլէր վէր քի՛ պու
էզնէթլէրի չէքմէկէ գատրօ օ
լամ: Թաքի՛ սէնտէն խապերսիզ
Ել

օլուպ՛ փութա թափանլար՛ պու
աղիմ՛ գուվէթլէրի կեօրիւպ, սէ
նին սը հաճատքընա մութի օլա
լար: Վէ պու միլէթի՛ կուսպշտ
լըքտան խէլաս էյլէ տէյի փէք
չօք նիազ էյլէտի :

Վէ եէտի կիւն թէմամընտա՛ կն
տիրտիլէր սը գրիգորու, վէ թա
գաճորուն էօյիւնէ կէթիրտիլէր :
Թուգ՛նոր ճէվապ էթտի քի, սանա
էտէճէյիմ էյլէքլէրէ պէտէլ, էյլ՛
մի քի ահմաք օլտուղուն իջին պու
էզնէթլէրէ նայիլ օլտուն : վէ
տահա նէչէ պեօյլէ էզնէթլէր Ե
լէ էօլսէն կէրէքտիր:

Գրիգոր ճէվապ վէրտի քի, պէն
էվէրիմ քի պեր կիւն էվէլ պու
թէնտէն չբայըմտա, երկնային
փառքընա կիտէյիմ : հեմէն նէ
թիւրլէ էօլիւմ վէրէճէք իսէն,
սէօյլէ քի էթսինլէր:

Տրդատ ճէվապ վէրտի, սէն սան
մա տէտի քի պէն սէնի հարպիճէ
Իթ

էօլտիւրսէմ կերէք թի դուրթու
լարն: Խայր: Տահա ջօք եղիյ
էթէր ջէքսէն կերէք տիր: զերէ
պիզիմ անլարըմ զա հերնէ ալ շաք
սեօզէր սեօյէտին իսէ, Օնլարը
հէի ջքարսամ կերէք տիր:

Իււէւնձի Զարարանէրը:

Վէ պույուրտու թի, իթի թօմ
րուք կէթիրիպ այեազարընը
իջնէ ալարլար. վէ Օ գատար սրք
տրլար թի, պարմաքարընն ու
ճունտան հէի գան սաջարըր:

Տրտատ ճէվապ կէթտի թի՝ հիչ
տույեարմըսըն գրէ գորէ:

Գրիգոր ճէվապ վէրտի թի՝ պա
նա շինտէն կերի՝ ալլահըմտան
գուվէթէր վէրիտի՝ թի ճիւմ
լէնն խալիպի տիր. կիօրիւննէ
լէրին վէ կիօրիւննէ զլէրին:

Օլ թի՝ թէնտինէ թէվէքթիւլ
օլան գուլարընա, սապր ու գու
վէթ իհսան իտեր:

Ը

Տրտարանէրը:

Օլ տնմ թագուշոր քերման էթ
տի թի՝ թօմրուքտան ջքարըպ
տապանլարընա ուզուն էնքսիլէր
ջաքարլար. վէ էլինտէն դուրթուպ
աշաղը եօքարը կէզտիրտիլէր:
թի այեազարընտան գանլար սա
ջըպ, եերլէրի պօյեար ըսը:

Տրտատ իսթիհզա էտերէք ճէ
վապ կէթտի թի, գը՛րիգոր, պըւ
մուտուր սէնին ալլահընն կէօ
րիւննէ իշլէրի. թի սէն կէօ
րիւննէ սունն: Գրիգոր ճէվապ
վէրտի թի, կերջէք տէտին պէ լի
պըւտուր: Չերէ նիճէ թի պիր
թօհում եերէ էթիտիկի զաման
պիր զայիֆ նէսնէ տիր, լաթին
պիթտիքտէ՝ տալլը պըւտաքըլը
պիր միւհթէշէմ՝ շէյ օլուր:

Օտուն կիպի՝ պըւ շինտիլէի մէհ
նէթէր վէ աղըրլար վէ աղլա
մաքլար՝ հէի ճիւմնէ շազլըս
թէպտիլ օլտարը կերէք:

Լ

Պէշ

Եւ ճեվապ էթտիբի, էյ գրիգոր
աճապ տետիկին արքայութիւն
տանմը կէլիեօրսուն : Գրիգոր
տետի, պէլի օրատան կէլիբիմ :
Չէրէ ջիւն քի ալւահ պէնի պու
ճեֆալարը ջեքմէկէ լայրք կեօր
տի, օ արքայութի պանա շինտէն
կերի հազըր տըր. օնա հէջ ալա
շիւպհէմ եօքտուր : Թէն իլէ տա
հա վարմամըլըմ, լաքին ճանըլա
տանըմա կեօրիւր շա՞ղ օլուրում :
Տրդատ օլտեմ մուրտայրպ, հօ
շունտու փէք էյի տետի :

Աէիւշէնճէ Չարլարանէրբեր :

Աէ պույուրտու քի, պաշ աշա
ղը Թէքրար աստըլար . վէ օ
Թուրաք եերինէ խունու դօյուպ,
Թուրումուլա դառնընա սու սօլ
տուրտուլար, քի գառնը Թու
լում կիպէ շիշտի : Աէ Թէքրար
էօյիւնէ կէթիբիպ տետի, էյ գրի
գոր, նէ տերսին, կուռքլարըմըպ

ԼԷ

սէճոնէ հտէրմիսին, քի ճիւմլէ
միգէ սաղլըք վէ շէնլիքաիլըր .
եօքսա տահա եզիլէթլըր ջէքեր
միսին : Գրիգոր ճեվապ վէրտի
քի, պէն ամենամք Երրորդութի
լէ մի Լ. ՏուԹի օլան ալլահըմ
սէճոնէ հտերիմ . ջերէ օ սուր
ճիւմլէմիգին սահապը սաղլըղը
վէ շէնլիկի : Աէ օլ սէնին (Էս
Թասընա Թեօպէ) ալլահ տետի
կին կուռքլարը նէ գապուլ էթ
միշիմ, նէ հտերիմ :

Տօհուղուհնճու Չարլարանէրբեր :

Աէ օլ տեմ Թէքրար պույուր
տու քի, իքի գօլարընտան աստը
լար . վէ տեմիբ փանջալարըլա օլ
միւպարէք Թէնինի օլ գատար գա
ղտըլար քի, քէմիլէրի կեօրիւ
նիւպ, եեր իւզի դանա պօյանտըր :
Տրդատ օլ էշվէլէի տետիկինի
Թէքրարլայրպ ճեվապ էթտի քի,
էյ գրիգոր, տետիկիմ հտէրմիսին
Եօքսա

ԼԷ

Երբ որ ճեվապ էթտի քի, պէն
 նիճէ քի տէմիշիմ, ալլահը
 (իէթարնա թեօպէ) ինքեար
 էտիճի տէկիլիմ: Վէ շէթանըն
 թալիմի իլէ եափրլան փութլա
 րընա թապի օլամամ: Պէնիմ ալ
 լահըմ պէնի պու սըբլէթլերտէն
 դուրթարմաղա գատը՝ ր տըր:
 () քի՝ սէնի վէ սէն կիպիլերի՝
 ճիհէննէմին սեօյիւնմէզ աթէ-
 շինէ գարկէ իլէսէ կերէք տիր:
 քի օլ սէնի եարատան ալլահընը
 քէնտին ինքեար էթտիքտէն սօն
 րա, գայրըսընրտա սանա պէնկ-
 ղէթմէք իստերսին: Տրդատ ճէ
 վապ էթտի քի, աճէպ հանկը ալ
 լահ տըր օ՝ քի՝ սէնի պէնիմ էլիմ
 տէն դուրթարսա կերէք, վէ
 եախօտ պաղըսընը ճիհէննէմին
 սեօյիւնմէզ քէսկին աթէշի իլէ
 գարկէ իլէշիպ, էպէտի եաքսա
 կերէք տիր:

() Երբ որ ճեվապ էթտի քի, պէն
 նիճէ քի տէմիշիմ, ալլահը
 (իէթարնա թեօպէ) ինքեար
 էտիճի տէկիլիմ: Վէ շէթանըն
 թալիմի իլէ եափրլան փութլա
 րընա թապի օլամամ: Պէնիմ ալ
 լահըմ պէնի պու սըբլէթլերտէն
 դուրթարմաղա գատը՝ ր տըր:
 () քի՝ սէնի վէ սէն կիպիլերի՝
 ճիհէննէմին սեօյիւնմէզ աթէ-
 շինէ գարկէ իլէսէ կերէք տիր:
 քի օլ սէնի եարատան ալլահընը
 քէնտին ինքեար էթտիքտէն սօն
 րա, գայրըսընրտա սանա պէնկ-
 ղէթմէք իստերսին: Տրդատ ճէ
 վապ էթտի քի, աճէպ հանկը ալ
 լահ տըր օ՝ քի՝ սէնի պէնիմ էլիմ
 տէն դուրթարսա կերէք, վէ
 եախօտ պաղըսընը ճիհէննէմին
 սեօյիւնմէզ քէսկին աթէշի իլէ
 գարկէ իլէշիպ, էպէտի եաքսա
 կերէք տիր:

կերէք թի, տիլ իլէ սեօյլենմէք
 միմքին տէյիլ տիր: Աէ հեր թիմի
 սէնին կիպի ասիլիքտէ պուլուր
 սա, Օնլարը ճանրլա թէնիլէ ճի
 հէնտէմին սեօյիւնմէզ աթէշլինէ
 աթսա կերէք տիր: Օլ տէմ տըր
 դատ դայթիլ իլէ դագէպէ կէլիպ
 տէտի, սէնին ալլահըն սէնի եէ
 նիլէմիշ եէնիլէմէմիշ պանա հա
 ճէթ տէկիլ տիր: լաքին սէնին
 կիպիլերի սեօյիւնմէզ աթէշլէ
 կեօնաիւրէճէք տիր տէտիկին ի
 ջին, պէն սէնի պուճտա սեօյիւ
 նիւր աթէշ իլէ եաքայը՛մտա,
 պաքայըմ սէնին ալլահըն պէնի
 սեօյիւնմէզ աթէշ իլէ նիճէ եաք
 սա կերէք տիր:

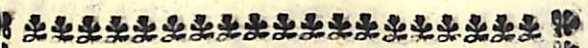
Օրէքինճէ Չարուրտէ՛ւրբը:

Աէ պուլուրտու թի, տէմիր սաճ
 ըլա գուրշուն երիթտիլեր, վէ
 սուրբ գրիգորու օթուրտուպ
 օլ երիմիշ գուրշունու սու կիպի
 ի

իւստիւնէ տօյուրտուլար թի
 պիւսպիւթիւն թէնի դալրօւլաու
 Աէ Օնտանտա էօլմէյիպ՝ ալլահ
 աղօթք էտեր իտի. վէ հեր սօր
 տուրլարընա՝ հարպի ճէվապ վէ
 ըրի իտի: Աէ տըրդատ զէյեւ
 տէլերճէ թաճիւպ դալլապ, այ ա
 տամ տէտի, պէն արթըք շաշտըմ
 սէնին շինտիյէտէք սաղ գալար
 դընա. պու գատար իսկէնճէլեր
 տէն նիճէ գուրթուլտուճտա էօլ
 մէտին: Գրիգոր տէտի, պէն
 սօնա էվէլտէն տէմէտիմ մի թի
 ալլահ ազիմ իլշան՝ քէնտի գուլ
 լարընը էլտէն դօմազ, վէ սէն
 ճիլէյին տաի գուլլարընը ու
 թանտորըր:

**Սուրբ Գրեգորու Խարէրուպ
 ալլաբէլուրբը:**

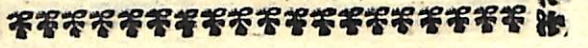
Աէ տըրդատ գայթիլ իլէ ութա
 նըր գալլապ, աճիպ տահա նէ շէ
 թիլ վէ նէ թիւրիւյ իսկէն
 իսա ճէ

Ճեկեր հտեյեմ տեյի Փեքիրտե
 եքէն, եչ հաղգրնտան պերեսի՝
 տրդատըն հոյեւնէ կեիպ, իմ
 տեչահըմ պելի՝ րմիտն քի պու
 Գրեգոր քիմ տիր տետի:

Տորատ ճեվայ կեթտի քի՝ եօք
 պելմէմ: Փմտիչահըմ տետի,
 պու Գրեգոր՝ սենին պապանը
 հօլտիւրէն անակըն օղու իմիչ .
 պու դատար զամօն տրը քի պիզ
 տէ խտի, պիզ տահա պիվէզ խտիք
 հայոց մէմէքեթինի վերան եթ
 մէկէ սեպէպ՝ պունուն պապար
 օլմուչ տուր: Իմտի փմտիչահըմ
 ջիւն քի պու առամ օ զալըմ գան
 լընըն օղու տուր, պունա կիւ
 նէշի տախի կեօտտերմէք ճայիզ
 տեյել տիր տետի:

Տորատ պու ճեվայը տիյնէյիպ՝
 եա, ջիւն քի պէօյէ խտ՝ կեօ
 թիւրիւն արտաշատ դույուսու
 նա աթըն կիթսին քի դուրթու
 լալըմ տեյի Փերման էյէտի:
 խբ

Վէ օլ դույու հօյէ պիր դա
 րանլըք ջուքուրուտու քի՝ յէ
 դատար դաթլէ վաճիպ՝ մէսէլա
 սիճիլ օլմուչ գանլը խըսըզ վ
 րըտա, օ դույույեա աթարլարըր .
 վէ առնա խորվերապ տերլէր խտի
 քի՝ տերին ջուքուր տեմէք տիր:
 վէ եջնտէ հօյէ ազկըն երլան
 լար վարըր քի, ինսանը օ սա
 հաթ հօղ հտերլէր խտի:

Իմտի օ ազիզ դրեգորու՝ օլ դա
 տար օնիքի խեկէնճեկերտէն վէ
 տահա կեօնէ կեօնէ եզիյեթլէր
 տէն սօնրա՝ քի թամամ եթի երլ
 օլտու, կեօթիւրիւպ էլ այեապ
 պաղլը՝ օլ արտաշատ դույուսու
 նա աթարլար: Վէ դույունուն
 տիպինէ ենտիքտէ, օլ ազկըն եր
 լանլար՝ կելիպ ազիզ դրեգորուն
 տապանլարընը եալարլար ըտը:
 Վէ օ կէճէ հրեչտակ այ՝ պիր
 տուլ տիշ եհլէյէ կեօրիւնիւպ,
 ֆալան դույուսա ալլահըն ազիզ
 մար

մադպուլ գուլարընտան պիր
 քիմսե վարարը՝ կիւնտե պիր էք
 մէք կեօթիւրիւպ օլ գուլույեա
 աթարըն տէյի ելպէթ Թէնպէհ
 էյլէտի : վէ օլ Թէնպէհ իւզը՝
 կիւնտե պիր սամուն կեօթիւ
 րիւպ օրայեա աթար ըտը :
 Վէ ալլահըն ազիմ հեքմէթի իլէ՝
 օն իւջ սէնէ օլ գալում ազկըն զէ
 հերի աժտերէնմիշ իլանլարըն
 իջինտե սաղ էսէն դալար :
 Վէ կեօր քի՝ օլ դարանլուք ի-
 ջինտե օ՝ ազիզի սուսուզ սադլայ
 էան ալլահ՝ էքմէքսիզտե սադլա
 մաղա դատըր տէյիլ մի իտի, ա
 մէննա, նէ սեօզ . Ճիւմիէ շէյէ
 դատըր արը : լաքին՝ էօյէ էթմէ
 սինտե հեքմէթիք վարարը . քի
 պիզէրէ մալիմ տէկիլ տիր :
 Վէ կեօյիւն տեօրտիւնճի դա
 թընտա օլան հրեշտակլարտան՝
 ալլահ ազիմ իլշան՝ պիր հրեշտակ
 Թայըն էթմիշ իտի քի, հէր կիւն
 իւր

կէլիպ օլ ազիզ իլէ մուհապպէթ
 էտիպ միլիթարել էտէր իտի :
 հաթտա՝ սուրբ համբարձումուն
 տեօրտիւնճի կիւնիւնտե օ՝ ազիզ
 մէլէք կէլմէտի . վէ էրթէսի կիւն
 սք դրիդոր սօրտու քի՝ էա՝ ազիզ
 հրեշտակ այ, տիւնքի կիւն նիջին
 կէլմէտին, ապը նէ իտի :
 հրեշտակ ճէվապ վէրտի քի,
 էա՝ ազիզ դրիդոր, միաճին որդի
 յն քն էֆէնտիմիզ կեօյէ համ
 բառնալ օլտուղու գաման՝ սօ
 դուզ կիւնէտէք հրեշտակլարըն
 իջինտե՝ կիւնտե պիր դատընտա
 էյլէնիպ, Ճիւմիէմիզի միւպարէք
 ճէմալի իլէ մէսուր էյլէտի :
 Վէ օնտան սօնրա պիզէ ատէթ
 դալար քի, հէր երլ օ՝ տօգուզ
 կիւն արատընտա՝ կիւնտե պիր
 դատըմըգտա ազիմ շէնլիքլէր օ
 լունուր : Վէ ջիւն քի տիւնքի
 կիւն համբարձումուն տեօր
 տիւնճի կիւնի իտի՝ սըրա պիզիմ
 ին օ

ԹԵՄԱԿԱՆԻՆԻ ԿՅՈՒՄՆԻ, ԷՆ ՍԲ
 ԳՆՅԵՆԵՆԵՆ՝ աշիւ ԵՕՂԻՄԱՅԻՐԵ ԵՆԻ՝
 ՆՈՏՈՒՄՈՒՆ ԳՈՒԼՄ, ՍԲ ԷՆԻՄԵՆԻՆ
 ԵՆԻՆԵՆԵ ԿԵՆԵՆԵՆ, ԷՆ ՏԵՐԱՍ ԸՆ
 ԳՈՒՐՄԱՆ ՄՈՒՍՄԱՅԻ օՂՆՆՄԱՅԻՐԵ
 ՄՈՒՍՄԱՅԻ օՂՆՆՄԱՅԻ :

ԼՂԱՄԱՆԼՂԱՐՈՒՄ ՂԻՈՂԵ
 ՄԻՆՈՍ ԸՈՒՄԻՍՏԱՆ ԹՈՒ
 ԴԱՆՈՐՈՒ ԾԵՄԻ ՄԵՄԵ
 ԲԵԹԻՆԵ ԹՈՒՄԻՐԾԻԼԵՐ
 ԿԵՈՍՄԵՐՄԻ ԲԵ, ՆԵՐԵՄԵՆ ԿԵՐ ԿԵՆ
 ՂԵԼ ԿՐՂ ԿՐՈՒՐԼՂԱՐՈՒՄ, ՍՈՒՐԵԹ
 ՈՒ ԿՆՈՒՄՈՐՆՐ ԵՈՂՄՂԱՐ. ԲԵ ՏՈՒՆ
 ԿՐՐՆԱ ԿԵԼԿՆԻՐՈՒՄ՝ ԲԵՆՄԻՆԵ
 ԿԵՆ ԿՅԵԵԵ :

ԱԷ ԹՈՒՄԻՐԾԻԼԵՐ ԿԵՂԵԿ ԵՈՒ
 ՂԱՐԲԵՆ, ՏՈՒՄՈՒՄ ՍԵՄԹԻՆՈՒՄ ԵՈՒ
 ԿՈՒՍՈՒՄՈՒՄ ՎՈՒՄ ԿՐՈՒՄՈՒՄ
 ՎԵ ՂՈՒՈՒՄ ԵՂԵՐԻ ԿԵՐԵԿ ԿԵՐ
 ՄԻՆԼԵՐ ԲԵ, ԿԵՐ ՈՂ ԾՐՈՒՄՈՒՄ
 ԿՐՂՂԱՐ ԿՈՒՄՂԱՐ ԿԵԵԵԵ ԿՐՈՒՄ
 ԵՈՒՐԼԵՐ ԵՈՒ. ՎԵ ԵՂԼԵՐԻՆՈՒՄ
 ԵՆ

ԵՆ Գ

ԿԵՐ ԿՐՂ ՎՈՐՐՈՐ ԲԵ՝ ԿԵՐՄԻՆԵ
 ԼԵՐԻ ԿԵԿԵ ՏԵՐՈՒՆ օՂՈՒՄՂԱՐ : ՎԵ
 ՕՒ ՍՈՒՄԹ ԹՈՒՄԻՐ ՈՒ ԿՆՈՒՄՈՐՆՐ
 ԵՈՂՂԱՐ ԹՈՒՄ ԿԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆԼԵՐ :
 ԱԷ ՂԻՈՂԵՄԻՆՈՍ ԿԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆ
 ԿՐՂ ԿՐՈՒՄՈՒՄ ՎԵՐԵՂՈՒՄ օՂՈՒՄ :
 ՎԵ ՕՒ ՍՈՒՄԹ ՄԻՆԿԵՆ ԹԵՐՈՒՄ
 ԲԵ ԿԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆ ԿԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆ
 ԿՅԵՄԻՆ : ԱԷ ՎՈՒՄՈՒՄ ԵՂԻՆՈՒՄ
 ԼՈՒՄ ԿՐՂ ԿՐՈՒՄՂԱՐ ԿՐՈՒՄ ԵՂՎՈՒՄ
 ԿԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆ, ԿԵՐ ԵՐԵՆ ԾԵՄՈՒՄ
 ԿՐՂՂԱՐՈՒՄ ԿՐՈՒՄՂԱՐ ԿՐՈՒՄՈՒՄ
 ԼՂԱՐ. ՎԵ ՏՈՒՄ ԵՈՒՂՂԱՐ ՄԵՐՄԻՆԵՐՄԻՆ
 ԵՈՒ ԲԵԿԿԵՆ ԿԵՂԵՆ ԿՐՈՒՄ ԿՐՈՒՄ
 ԹԻՆՈՒՄՈՒՄ ԵՂԼԱՍ ԿՅԵՄԻՆ՝ ՈՒ
 ԼՈՒՄ ՆԻՂԱՂ ԵՐՄԻՆԼԵՐ :

ԱԷ ԿՐՈՒՄՂԱՐՈՒՄ ԹԵՄՈՒՄ ԵՐՄԻՆ
 ՄԻՆԵՐՄԻՆ, ԿՐՂՂԱՐՈՒՄ օՂՈՒՄՈՒՄ
 ԿՐՈՒՄՂԱՐ : ՏԵՂԵԼ ԲԵ ԿՐՈՒՄՂԱՐ
 ԿՐՈՒՄՂԱՐՈՒՄ, ԵՂԼԱՍ օՂ ԿՐՈՒՄ
 ԿՐՈՒՄ ԹՈՒՄՈՒՄՈՒՄ ՄԻՆԵՐՄԻՆ
 ՆԻՂԵՐՄԻՆԵՆ ԲԵՆՄԻՆԼԵՐԻՆԻՆ ԿՐՈՒՄ
 ԼՂՂԱՐՈՒՄ ԿՐՈՒՄՂԱՐՈՒՄ ԵՂԻՆ :

ԵՆ Գ

ԱԷ

ԱԷ օլ զայնք պետէն ազիզոյք
կոյսլար զայնք կէյնմէրի ելէ
էօյլէճէ տաղար ճեօլէր աշա
րաք, եուրտսուզ մէքեանարզ դա
լարաք, կէլտիլէր հայոց սեմթի
նէ տիւշտիլէր: Աէ տուրաք
եերլէրի օլմայրայ, էջմիաճին սեմ
թինտէ պաղար արասընտա էս
կի զամանտան եափըլմըշ պեր շի
րէխանէ պուլուպ' աճ սուսուզ'
եաթաքսըզ էօրթիւսիւզ' օրա
ճըքտա սաքին օլտուլար:
Պաշարընըն ատը Գայեանէ, վէ
պէկէնիլէն կոյսուեն ատը հուփ
սիմէ տէնելմիշ:
Աէ պուկար նէ ելէ կէչնիը
խտի տէրսէն, օլ ազիզլէրին պի
րիսի սրըջա պուկճուլար եափ
մադ պիլիը իմիշ. կիւնտէ եափ
արղընը կեօթիւրիւպ շէհերտէ
սաթըպ, օնա կեօրէ էքմէք ալըպ'
հէփիսի օնունլա կէչնիը իմիշ:
Լճէպ հիջ ֆիքրիմիգէ կերէր մի

պուկարըն հեր պերի' բիմի փա
տիշահ սօյու, բիմի պէյզատէլէր
սօյունտան իմիշ:
Աէ դիկղէտիանոս տիւկիւն թէ
տարիքին թէքմիլ էտիպ, ազիմ
սալթանաթլարըլա գօջուլարըն
էօլլատը բի' օլ ազիզ հուփսէմէյի
իգէթլէր ելէ կէթիրէլէր:
Աէ վարըպ վանքա կիրտիքտէ
կեօրտիւլէր բի ալա հիջ բիմնէ
էօք. շաշարըլար մաթ օլտուլար.
պու նէ էհվալտըր տէյի պեր պի
րինէ կէչտիլէր: Աէ թադաւոր
իշիթտիքտէ' պաշընտա ադըլ գալ
մաար. վէ դայէթ դագէպէ կէ
լիպ' թէզ պուլունտուն տէյի
եըշմ էյլէտի: Աէ պիւթիւն
մէմլէքէթինի ճալքայըպ պուլա
մատըքտան սօնրա, խապէր ալ
տըլար բի, հայոց սեմթինէ ֆի
րար էթմիշլէր: Օ'Լսահաթ դի
ոկղէտիանոս' տրդատ թադաւորա'
պու սուրէթտէ պիը նամէ եազտը:
Սն

Պէնիմ սէվկիւլի գարուաշըմ
արդատ Թադաւոր քի սէնսին,
սանա մալիմ օլա քի, պու քրիս
տոնեալարըն մէլանէթի գաթը
չօք օլտու պիզէ. Թա՛ քի օսան
տըրտըլար պիզէ: պիզիմ գըլըճ
ըմըզ աշընտը, օնլար էօլմէքտէն
օսանմատըլար: նէ գատար իսկէն
ճէ էթտիք իսէ՝ օ գատար ազ
տըլար: Սեօզիւմիւն էնճամը
պու տուր քի, իչլէրինտէն պիր
գըզ կեօրիւպ՝ քէնտիմէ ալմաք
նիէթիմտէ իքէն, պունա՛ պիլէ
իհանէթ էտիպ՝ էլիմտէն գաչըր
տըլար: վէ շեմտի խապէր ալտըմ
քի՝ սէնին մէմլէքէթինէ կէլ
միշլէր տիր: Իմտի պէնիմ գար
տաշըմ՝ մուգայէթ օլուպ արա
եասըն. վէ պուլուրսան, իստէր
քէնտին սանա ալ, իստէր պանա
կեօնտէր. իքիսիտէ մադպուլում
տուր. հէմէն պէնի ութանտըրմա:
վէ աէվլէթին իլէ սաղ օլարըն,
աւին: ԾԲ

Տրդատ պու նամէյի օքուտու
ղու կիպի՝ շիքէար պուլմուշ աշ
ճը միսալի՝ օ սահաթ հէր եանա
ատեմլէր սալըպ՝ Թէզ պուլմալը
պընըզ տէյի Ֆէրման էյլէտի:
Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա
վարտըլար օլ տէտիկիմիզ վէրան
ճա շիրէխանէ իչինտէ՝ քի հայճա
հէնա՛ն տէնիլեր, օ ազիզ գըլարը
տղօթքտա իքէն պուլտուլար:
Ըլլահըն հէքմէթինէ աքըլ էր
մէզ. իստէս սաղլամաղա՝ գա
տըր տէյիլ մի իտի. նէ քէլամ.
լաքին օ ազիզլէրին հաճատքը
նէ տէկնի մէթին օլտուղու պէ
եան օլսա կերէք իտի: Միճէ քի
երանելի նը գրիգորուն օլտու:
Վէ պիզիմ հաճատքա կէլմէմի
զէ սէպէպլէր օլուպ, ալլահըն
քէրեմլէրի՝ Թանկըրըն Թանը
մայան գուլարընա իզհար օլսա
կերէք իտի: վէ տալի հէքմէթ
լէրի վար՝ քի անճաք օ պելեր:
Իմտի ԾԳ

Ի մտի՛ պու ազիզ ճիւնաւոր դրզ
լարը պուլտուբարը կիպի՛ Թագա
ւորա խապեր սալայ՛ եբի կիւն
օրատա ալը դօտուլար : Աէ օ
եբի կիւն արասընտա՛ օլ կիւնէշ
սիմա ազիզ հոխիսիմէնին սէյ
րինէ կէլմէտիք աճեպ պէկէր
այեանլար դալտը՛մը : վէ հէր
կէօրէն Թա աճիւպ հտիպ՛ հէյ
պէթտէ դալըր ըտը : Իլլա օլ է
րանելի կոյտար իւզէրինի եէրէ
դօյուպ՛ ալլահ հազրէթլերինէ
աղաջանք էթմէքտէն տինկմէզէր
խտի : Տը ան՝ պիզի պու հէթա
նոսլարըն նէփաք նիյէթինսէն
էգատ էյէ , վէ պիզիմ կուսու
թիւնումուզու պու պիղծ անօ
րէնլէրտէն սէն սագլա տէյի գան
եաշ տեօքերլէր խտի :
Աէ շիւն խալք օլ երանելի հոխի
սիմէնին կիւզէլլէկինէ շաշուպ՛
Թագաւորա նաղլ էթտիլէր ,
ֆէրման էթտիլ քի՛ վարըն լիպաս
ճը

Լարըլա տօնատրայ՛ դօյուլեա դօյ
ուպ՛ իզզէթլեր իլէ կէթիլին :
Աէ օլ տեմ վարըպ ազիզ հոխի
սիմմէյէ միւճտէ վէրտիլէր քի ,
սէնի Թագաւորումուզ քէնտինէ
լայիգ կէօրիւպ՛ Թագուհի սուլ
Թան օլաճաք սըն :
Ազիզ դայիանէ պու ճէվապը ի
շիթտիքտէ , նասիհէթէ պաշ
լայըպ՛ տէտի : Գը՛զըմ հոխիսիմ
մէ կէօզիւմիւն նուրու , ֆէբը
էյէ քի՛ նէ շէքիլ տիւնեալըք
փառքընը դօյուպ՛ քնուն հօլուա
կիրտին : վէ քէնտին փատշահ
սօյուլտան իքէն՛ պու ֆաբըրըը
րատէթին իլէ գապուլ էյլէտին :
վէ տահա պոււնա կէօրէ չօք սեօզ
լէր սեօյլէտի :
Օլ զէման ազիզ հոխիսիմմէ
միւպարէք տիզէրինի եէրէ դօյ
ուպ , ո՛վ ան ան՝ սէնտէն գայըը
քիմնմ եօքաուր , ումուտում սէն
սին , պէնի տիւնեա շերքիւտէն
ԾԵ

Խելաւ էլէ տէրի ուզուն տղա
ջանք էլէտի : Աէ պիւթիւն
օնուն կիպի օ պիր ազիզ եօլտաշ
լարրտա աղօթք հտերլէր իտի :
Օլ տեմ կեօքտէն կիւրիւթիւ
իլէ սէտա կէլտի քի , սօլա
հիչ գօրգմայրնըզ , պէն սիզինլէ
պիլէյիմ : Աէ օլ սէսին ազնմ
կիւրիւթիւսիւնտէն ջօք քիմսէ
աթտան աշաղա տիւշիւպ սեր
սէմ օլտուլար :

Օրթալըք պու հալ իւզոն իքէն
վարարլար Թագաւորա էհվալ
շու շէքիլ տիր տէյի նաղլ էլէ
տիլէր : Աէ տրդատ ջիւն տույ
տու քի օ ազիզին կամքը քէն
տիննէ հաքըն տեկիլ տիր , գայէթ
գազէպէ կէլիպ , ֆերման էթտի
քի , ջիւն քի քէնտի տեվլէթինի
Թանրմատը , վաճըն սաջընտան
դութունտա՝ ջէքէրէք սիւրիւք
լէյերէք կէթիրին : Աէ վարար
լար օ սահաթ սաջընտան գափոր
ՏՂ

լար երանելի հուփսիմմէյի , վէ
իւզի իւտիւնէ ջէքիլտիրէրէք
Թագաւորուն սարայրնա կէթիրիպ
պիր օտայեա գափաթտըլար :
Աէ կինէ աղօթքա տուրուպ ,
ջօք աղաջանք էլէտի : Աէ տա
հա աղօթքտա իքէն՝ Թգր կէլտի
իչերի կիրտի . վէ սք հուփսիմ
մէյի էլ վուրուճաք , ալլահըն
գուվլէթի իլէ՝ եէտի սահաթ
մրգատարը օ Թագէ նիհալ կոյս՝
Թագաւորուլա էլլէշիպ՝ օլ գահ
րաման տրգատը պիր գուվլէթսիզ
ջօճուք կիպի եէրէ վուրտու :
Օ՛քի՝ րումիտտան սէմթինէտէք
դուվլէթի նամ վերմիշ իտի ,
պուրաճրքտա հէքմէթի իիւտա՝
պիր զայիֆ գրգա գուվլէթի եէ
թիշմէտի : վէ ազնմ հիճապըլա
տըշարը ջըքըպ : հերսինտէն նէ
հտեճէկին պիլմէզ իտի :
ֆերման էթտի քի՝ Թէզ վարըն
գայիանէյի կէթիրին քի՝ քէնտի
ՏԷ Ջրա

ճորտղնա՝ Թագաւորուն կամքընա
նիչին գարջը սուրուրսուն տէյի
նասահաթ էյէյէ: Աէ երանելի
գայիանէ կէլտի գափունուն էշի
կինէ օթուրտու . վէ պաշլատը
նասահաթ էթմէկէ:
Պէնիմ աղիզ գրղըմ վէ կեօղիւմ
նուրու հուիսիմէ , տիւնեանըն
ֆանի փառքընա ալտանայասըն .
վէ եօլմէքտէն գօրգմայեասըն
տէյի պու միսիլլի սեօղլէր էլէ
ջօք նասահաթ էյէտի:
Աէ օրատա ֆրէնկէ պիլէն պա
զը քիմսէլէր օլուպ , նասիհէթի
նէ իւզտէն օլտուղունու իշիտիպ
օ սահաթ Թաշըլա աղզընա վու
րուպ տիշլէրինի տէօքտիւլէր:
Աէ պաքտըլար քի՝ ալա հաճէթ
էթմէյիպ՝ կինէ օ միսիլլի նասի
հէթլէր էտէր , սաջընտան դու
թուպ տէօյերէք տըշարը ճէքտի
լէր: Աէ Թագաւոր Թէքրար սը
հուիսիմէնին եանընա վարըպ՝
Ճը

Լէջ սահաթ գատար սաւաշտըք
տան սօնրա , ալլահըն լութֆու
ելէ կինէ գուվէթլէնիպ , Թագա
ւորու Թէքրար սօյկուն գըյա
ֆէթ եերէ ճալար . վէ քէնտի
սարայտան տըշարը էօյլէ ճըքար
կիթտի՝ քի ալա հէջ քիմսէ ալը
գօյեամաօր : Աէ կիթտի սուրբ
հուիսիմէն եօլտաշարընա՝ ալ
լահըն գուվէթի էլէ օլ գահրա
ման Թագաւորու եերէ ճալարմ
տէյի միւճտէ էյլէտի: Աէ շազ
օլարաք տէտի , պու կիւն պէնլմ
տիւկիւնիւմտիւր՝ շազ օլունուզ
սիզ ճիւմլէնիզ , գրղըլ գանլարլա
տօնատըպ՝ պէնի կէլին էյէյինիզ:
Աէ տահա պու եօլու պեր գօջ
սեօզ տէտիքտէն սօնրա , պեր
իւքսէք եերէ ճըքըպ աղօթքա
սուրտու . վէ իւզիւն եերէ սիւ
րիերէք կէճէ վագտիւնտէ աղօթք
տա իքէն , խասալար եէթիշիպ ,
միւպարէք էլլէրինի արտընա
ճթ պաղ

պաղլայրպ, տիկնի չբար տետիկեր
վէ հիչ դարչը դօմայրպ՝ չբարար
քի քեստիկեր: Աէ օնտան սօն
րա՝ եսկիճէ շալընը էյնինտան
չբարրպ, եերէ տեօրթ դազը
ջաբարլար. վէ իքի էլինի իքի
այեաղընը օլ դազըլարա պաղ
լայրպ միւհքեմ կերտիկեր. վէ
պիր մում աթէշի իլէ պիւթիւն
թէնինի եափ եափ եազրպ քէ
պապ էթտիկեր: Օնտան սօնրա՝
գուճաղընա իրի թաշար պրա
դրպ, պաղըսագլարընը տըշարը
տեօքտիկեր: Աէ ալլահըն գու
վէթի իլէ տահա տերի եքէն, իքի
ազիզ կեօզլերինի օյտուլար:
Աէ օնտան սօնրա տախի՝ հեր
քիմ փատիշահըն էմրինէ գարչը
դօյեարսա՝ պունուն կիպի օլուր
տէյերէք՝ միւպարէք թէնինի
փարջա փարջա քեստիկեր:
Աէ օլ երանելի կոյսուն ազիզ
եօլտաշլարընտան օթուզ իքի ճան
կ

օնտա պուլունուպ, նք կոյսուն
փարջա փարջա օլան ազիզ թէնինի
թօփրաղա գօմագ միւրատ էթ
տիքտէ, հէփիսինի դլըճտան կէ
չիրտիկեր: Աէ օլ ազիզլեր տախի՝
ճան թէսլեմ էյետիքլերինտէ
շեօյէ տետիկեր: Սէվտիք սէնի
եա՛րէպպի, քի իշիտեսին նիազը
մըզը: Շեւիւրլեր օլտուն սա
նա, քի պիզե պու կիւնէ լայրդ
էյէտին: վէ տախի պունուն կի
պի սեօզլեր իլէ՝ միւպարէք ճան
լարընը ալլահա թէսլեմ էթտիկեր
Աէ օլ ազիզլերին պիրիսի հաս
տա օլուպ՝ եօլտաշլարը իլէ կէլէ
մէյիպ՝ օլ հնճանըն իչինտէ եաթ
մըշիտի. վէ օնուտա օրաճըքտա
եօլտիւրտիկեր: Գի օլ տախի՝
շեւիւրլեր էյէյիպ, դոհութի
սանա էֆէնտիմ, քի պէնիտէ եօլ
տաշլարըմտան այրմայրպ, լութ
ֆինէ լայրդ էյէտին տէյերէք՝
ազիզ ճանընը թէսլեմ էյէտի:
կա Աէ

Աէ էրթէսի կիւնն սբ գայիանէի
 տախի՝ էբի ազիզ եօլտաշը իլէ՝
 տեօրտէր գազըղա պաղլարայ,
 Թօփուքլարընտան գամըշ գօյուպ
 եւֆիւրտիւլէր. վէ էօյլէճէ գու
 զու կիպի շիշիրտիքտէն սօնրա՝
 տէրիլէրինի այադլարընտան մէ
 մէլէրինէտէք Թուլում ճբարտը
 ար: Աէ Օնտան սօնրա, ջիւն քի
 ազիզ գայիանէ սբ հուփսիմէյէ
 նասահաթ էթիշ իտի, Օնուն իջին
 տիլէրինի էնքսէլէրինտէն ճէք
 տիլէր: Աէ տահա՝ հիքմէթի պա
 րի՝ ճանլարը Թէնտէ էքէն, պաշ
 արընը քէտտիլէր: Աէ սբ գայի
 անէ պու ճարջարանքլար իջինտէ՝
 ալլահա ճօք շիւքիւրլէր էտիպ՝
 ճօք տուվա ու նիսզ էյլէտի: վէ
 էօյլէճէ նիսզ ու շիւքիւրլէր իլէ՝
 ազիզ ճանլարընը Թէսլիմ էթ
 տիլէր: Աէ էրթէսի կիւնն ազիզ
 հուփսիմէնն վէ սբ գայիանէ
 նին վէ օ պեր ազիզ կոյսլարըն
 կբ

միւսպարէք Թէնլէրինի՝ պեր էա
 պան էէրէ ճէքիպ, իթլէր էօյլէնէ
 աթարլար: Աէ ալլահըն հէք
 մէթի իլէ, պեր հայվան էանլա
 րընա վարամայրպ, օլ սբ մարմին
 լէրի՝ կիւլէր սիւմպիւլլէր կի
 պի օրաճըքտա գալտըլար:

* Տրտարըն կուզ օլտուրբը:

ու ճիւմէ իշլէրտէն
 սօնրա, Տրգատ ազիզ
 հուփսիմէնն պիմէ
 նէնտ կիւզէլլէյին
 ֆիքրինէ կէթիրտիքճէ
 ազիմ գասէվէթլէր իլէ ահ էտիպ՝
 տիվանէ կիպի իտի: Աէ ալթը կիւն
 միգտարի պու հալ իւզրէ օլուպ,
 Օնտան սօնրա՝ սէվտարըն պեր ազ
 տաղըթմուգ իջին՝ ալ Թէտարիքի
 կեօրիւլիւն տէտի: Աէ աթը
 նա պինկպ աշա կիտէրքէն, գա
 ֆիլէն արապտընտան տիւշիւպ,
 ալլահըն իշմի իլէ օլ սահաթտա
 կբ

առմուզ օլուպ, դամբշորդա տող
րու սեկերթմէկէ պաշատը :
Աէ պիւթիւն թէվապիսի տելի
օլուպ, էթտիքլերի պիւմէզլեր
խտի: Աէ պու հալ իւզրէ իքէն,
տրրդատ թադաշորուն խոս
րովիդուխտ օլան գրզ գարտա
շընըն տիւշիւնտէ հրեշտակ այ
պիր քիմսէ կիպի կեօրիւնիւպ,
թա՛ արտաշատ գույեուսունտա
օլան պաղլը գրիգորու կէթիւր
մէյինճէ՛ սիզին տերտինիզէ տեր
ման օլմազ տէյի ճէվապ էյլտի:
Աէ խոսրովիդուխտ՝ սապահ օլ
տուքտա, իշխանլարա կեօրտիւ
ճէկէ կիպի նաբլ էյլէյինճէ,
վաֆիր կիւլիւշիւպ մէզաք էթ
տիլեր քի՛ սէն թահգիդ տելի
օլմուշտուն. օն պէշ երլտան պերի
օնտա տտամմը գալըր: օնու եր
լանլար օ՛ սահաթ եող էտիպ՝ քե
միքլերինի պելէ գօմմուրշլարորը
տէտիլեր: Խոսրովիդուխտտա հէ
կէ Դ

Ճիւ գալուպ՝ գայրը աղոզ աջմաթ:
() Նտան սանրա օլ հրեշտակ այ
իւջ տեօրթ քերէ տահա կեօրիւ
նիւպ՝ կինէ օ՛ ճէվապր սեօյէտի:
լաքին խոսրովիդուխտ կինէ պիւթ
մէզաք էտէրլեր տյի՛ ութան
տրղընտան քիմսէյէ սեօյէմէտի:
Վիր կէճէ տահա կեօրիւնիւպ՝
գազէպ էթտի քի՛ էկեր պու տէ
տիկիմի հալքա սեօյէմէզսէն,
տահա պեօյիւք պէլալարա օլ
րորսընըզ: () տա նաջօր գալուպ՝
թէքրօր ութանարաք նաբլ էյ
լտի: Աէ իշխանլար իշիթտիքտէ
ֆիքր էտիպ՝ պունտա պիր հէք
մէթ օլմաք կերէք տէտիլեր :
Աէ օլ սահաթ աճէլէ իլէ՛ ու
լու քիմսէլերտէն օտա աալը
պիր իշխան իրալ էթտիլեր քի,
վարա օլ արտաշատտա օլան գան
լը գույեուսան՝ օլ ազիզ գրի
գորու էկեր սաղոսա՛ չքարուպ
իզգէթլեր իլէ կէթիւրէ:
կէ Ե ՄԲ

✠ ՍԲ Գրեհորոս Լուրժերացոյ
Կաթողիկոսի Կրօնք:

Վէ վարրայ արտաշատ շէհրի
նէ կիրտիքտէ, շէհրլի
սի էհվալը տույուպ' օն
լարտա կիւլիւշիւպ մէզաք էթտի
լէր: Վէ չօք խալք' պաքալըմ
պու նէ էհվալ տըր տէյի' պիլէ
կիթտիլէր:

Վէ գույեուճուճն աղզընա վա
րըպ' պիր ուզուն իփ աշաղա սալ
արլար. Վէ օլ կիտէն իշխան,
իվ գրիգոր սաղմըրն տէյի սէս
էյլէտի: Սուրբ գրիգոր ճէվապ
վէրտի քի' ալահըն լուծֆ ու քէ
րէմի իլէ սաղըմ. Վէ ասըլան իփին
ուճուճու գուծուպ սարսոր:

Օլ տէմ ճիւմլէսի մաթ օլուպ'
պու նէ շէքիլ հէքմէթ տիր տէյի
պիր պիրինին իւզիւնէ պաքարաք
շաշա գալարլար: Իշխան նիտա
էյլէտի քի' հա աղիզ գրիգոր,
իփի գուծ քի' սէնի եօքարը շէ

✠
քէլէմ. զերէ սէնին ալահըն' սէ
նի պուրատան չքարմաղա' պիլէ
թէնպէհ էյլէտի: **Օ**լ տէմ երա
նիլի գրիգոր' իփին ուճուճու
գուծուպ եօքարը չքար: Վէ աղի
զին թէնի' երլանլարըն զէհրլի
գօգուսուճուտան գուուճ' կիպի
գարալանմը' շքար: **Օ**լ տէմ ա
ղիզ թէնինի եույուպ, Վէ եէնի
էսպապլար կէյտիտիպ, աղեմ շազ
լըքարըլա ալուպ կիթտիլէր:

Վէ վարրայ շէհրի տախիլ օլ
տուքտա, պաքտը քի' թագաւոր
վէ թէվապիսի վէ շէհր խալքը'
հէի տիվանէ օլուպ' հայվան կիպի
էթտիլէրինի պիլմէզլէր իտի:

Օլ տէմ աղիզ տիզլէրինի եէրէ
գօյուպ' աղլայեարաք աղօթք էյ
լէտի. Վէ օ սահաթ ճիւմլէսինին
ագլը պաշընա կէլիպ' պիրպիրին
տէն ութանարաք էսպապլարընը
կէյմէկէ պաշլատըլար. Վէ սուրբ
գրիգորուն այեաղընա տիւշիւպ
մէ

մեղայ տեսիլէր : Երանելի գրի
գորիսս պուելաոր այեաղա սուր
տուրուպ' նէ եափարսընը, պէն
տէ սիւնն կիպի ինսանըմ տէտի :
Սիզէ լազըմ օլան պու քի' սիզի
հարատան ալլաջը Թանըյըպ, օ
նա սեճտէ հտեսինիզ :
Աէ պու շէքիլ պիր գաջ տահա
նասիճեթլէր էթտիքտէն սօնրա,
սօրաու սբ գրիգոր քի' քս էֆէն
տի:իզին ազիզ նահատակարընըն
միւպարէթ Թէնլէրինն նէրէյէ
գօտուսուզ : Ղ'էվապ վերիպ տէ
տիլէր քի . էֆէնտիմ նասը նա
հատակարը սօրարըն :
Տէտի սուրբ գրիգոր, օնլար քի'
ալլաջըն եօլունա շէհիտ օլուպ'
սիզին էլինիզտէն էօլմիւշլէր տիր :
Աէ ջիւն տույտուլար քի' սուրբ
հրոփսիմեանց կուսանաց իջին
սեօյէր , հարպիճէ վարտըլար
եհրինն կեօստերտիլէր :
Երանելի կոյսլարըն ազիզ Թէն
կԵ

լէրինն աթարբլարը կիւնտէն
սբ գրիգորուն կէլմեսինէտէք
տօգուզ կիւն օլմուշ իտի . վէ օ
տօգուզ կիւն արասընտա' ասլա
պիր ճանավար եանլարընա վար
մատը . նէ հայվան նէ գուշ :
վէ օլ միւպարէթ Թէնլէրն ասլա
գօգմամըշլարը : Օլ տէմ վարտը
լար Թիւրլի Թիւրլի լիպասլար կէ
Թիրտիլէր քի' թէֆին էտէլէր :
Սբ գրիգոր ճէվապ էթտի քի'
շինտիլիք սիզին գուճաշլարընը
պու ազիզլէրին Թէնիննէ թէֆին
օլմաղա լայրք տէկիլ տիր . վէ
կիւն օլա քի լայրք օլալար :
Օնտան սօնրա' հեր պիրինն քէն
տիլէրին էսկիճէ շալընըն իջինն
ալլապ' կեօթիւրտի օլ սաքին օլ
տուբլարը հնճանըն իջինն իզգէթ
լէր իլէ կեօմտիւյ : Աէ քէնտի սբ
գրիգոր օ կէճէ օրատսօ օսպա
հատաք աղօթք էյլէտի .
Աէ աղաջանք էտեր իտի քի .
կԹ

Տր ան, սեն պու միլէթէ ֆէ
րասէթ վէր քի՝ սենին ազեզտեն
ազեզ խմինի պիլէլէր.
Վէ սապահ օլտուքտա՝ Թագուշոր
վէ իշխանլար վէ գայրը խալք
լար՝ կելիպ սուրբ գրիգորուն՝
վէ օլ ազիզ կոյս նահատակարուն
միւպարեք քէմիլէրի հօյիւնէ
տիւշիւպ աղլաշարաք մեղայ սեք
լէր խտի: Սուրբ գրիգոր ճէվապ
էթտի քի՝ էկէր սուշլարընը
ալֆ օլմադ, վէ տէրտէրինիզէ
տէրման պուլմադ խատերսենիզ,
սիզե եօքտան վար հտեն ալլահը
պիլինիզ. վէ հէքմէթինի քիբեր
հտինիզ: Սիճէ քի՝ օլ ազիզ հը
ռիփսիմէնին՝ ալլահըն գուվէթի
իլէ էթտիկի մէրտլիկի՝ սիզ կիօ
զիւնիւզ իլէ կեօրտիւնիւզ:
Վէ պանա օլան հէթմէթի ճիււմ
լէնիզ պիլերտինիզ. քի՝ օ՛ գատար
խսկէնճէտեն սօնրա՝ օն իւշ երլ
օլ գարանլըք զէմինտէ՝ վէ զա
հ

լում երլանլար իշինտէ տիրի գալ
տըմ. վէ ալա հիշ գօրգմատըմ:
Իմտի պունլարը հէփ ֆիբը է
տիպ՝ Թանըլըն օլ ալլահը քի,
սիզի գարանլըքտան այտընլըա
չքարտը: Վէ էթտիկինիզ եօլ
սուզուղա փիւշման օլուն քի՝
ալլահըն քէրէմինէ լայրք օլա
սընըգ: Վէ տահա պունուն կի
պի չօք նասիհէթլէր էթտիքտեն
սօնրա, պաշատը ալլահըն պերլե
կինի, վէ օնուն հէքմէթինի,
տիւնեանըն էվլինտեն աիւրը
նատաք օլմուշլարը վէ օլաճաք
լարը, վէ մարգարէլէրին կելիպ՝
քսուն տիւնեայէ կելէճէկինտեն
խապեր վէրտիլէրինի, վէ քսուն
կելիպ չարչարանք չէքիպ՝ պիզի
դրթոնքտան գուրթարմասընը՝
հէփ նագլ էլլատիէ
Լ. Թմըլալթը կիւն Թամամ կի
ճէ աղօթք հտիպ՝ կիւնտիւզ քա
րող վէրեր խտի:
հա
ՍԲ

✠ ԽԲ ԷԼ ԵՄԹԻՆ ԵՆԵՆ ԿԵՐԻՆԼԵՆ

ՏԵՍԻՆ ԶԱԳԼ ՕՂՆՆԱՐԻ

ԹՎԻՆՍԹԻՆ ԿԻՆ ԹԱՆՍԻ
ՎՐՆԱՄ՝ ՍՐ ԿՐԻԳՐ ՃԵ
ՎԱԿ ԵԹՄԻ ՔԵՆ ԵՆԿԻՆԻԳ՝ ՍԻԳԵ ԱՂԼ
ՀՐՆ ԱԵՐ ՀԵԹՎԵԹԻՆԻ ՍՈՏՏ
ՆԱԳԼ ԿՏԵՅԻՄ: ՊՈՒ ԿԵՃԵՆԻՆ ԵՄ
ՐՐՐՆՄԱՄ՝ ՍԻԳ ՈՒՅՔՈՒՄԱ ԻՔԵՆ,
ՎԵ ԱԵՆ ԱՂԼՀՐՆ ՍԻԳԵ ԵԹՄԻԿԻ
ՔԵՐԵՎԼԵՐԻ, ՎԵ ՕԼ ԱԳԻԳ ԿՈՅՂ
ՐՐՆ ՎՈՒՔՐՆՐ Վ ԻՔՐ ԿՏԵՐ ԻՔԵՆ,
ՓԵԼՏՈՒ ԱԵՐ ԱԳԻՄ ԿԻՐԻՆԹԻ ԻԼԵ
ԿԵՔ ԻԼԳԻ ԱՇՈՒՐ: ԱԵ ՆՈՒՐ
ՃԵՏՐԵ ԱԵՐ ԱՄՈՄ՝ ՍԵՍ ԵԹՄԻ ՔԵՆ
ԿՐԻԳՐԻՆ: ՎԵ ԱԵՆ ՕԼ ԱՏԻՄ ԿՐ
ԳՈՒՄՈՒՆ ԵՆԵՐԵ ԳԱՓՈՒՄՐՄ:
ԹՎԵՐՐԱՐ ՍԵՍ ԵԹՄԻ ՔԵՆ՝ ԿՐԱՐՐ՝
ԱԿԱԳ՝ ՔԵՆ ԱՂԼՀՐՆ ՀԵՔՎԵԹԻՆԻ
ՍՈՆՍ ԿԵՍՈՒՆԵՐԵՅԻՄ: ԱԵ ԵՔՔ
ՐՐ ԱԿԱԳՄՐՄ՝ ՔԵՆ, ԿԵՔՔՈՒՆ ՆՈՒՐ
ՍԱՇՐՐԱԿ, ԵՆԵՐ ԻԼԳԻՆԵՆ ԵՈՅՐՐԱՐ:
ՎԵ ՕԼ ՆՈՒՐՈՒԼ ԱԵԼԵՆ՝ ԵՍԳ ԿԻՆ

ՏԲ

ՆԻՆՍՏԵՔԻ ԿԻՆԵՆՉ ԻՅԻՆՏԵ ԿԵՆ

ՐԻՆԵՆ ԹՕԳԼԱՐ ԿԻԱԿԻ՝ ՀԻՄԱԿՐԳ

ՀՐԵՂԱՍԿՂԱՐ ԵՆԵՐԵ ԿՆԱԿԻՆԵՐ:

ԱԵ ՕԼ ՀՐԵՂԱՍԿՂԱՐՐՆ ԵՐԱՐՆՃՈՒ
ԱԵՐ ՀԵՅԱԿԵԹԻՆ ՔԻՄՍԵ ԿՆԱԿԻ
ՎԵ ԵԼԻՆՏԵ ԱՂԹՐՆ ԹՕՓԻՈՒԳ ՎՈՒ
ՐՐԱՐ: ()՝ ԱՂԹՐՆ ԹՕՓԻՈՒԳՈՒԼ
ԵՆԵՐԻՆ ԻԼԳԻՆԵՆ ՎՈՒՐՈՒՆՃՈՒՔ,
ՂԵՎԻՆՏԵՆ ԱԵՐ ԱԳԻՄ ԿԻՐԻՆԹԻՆ
ՃՐՔՈՒՐ: ՎԵ ԵՆԵՐ ԻԼԳԻ ՕԼԱ ԿԻԱԿԻ
ՍԻՆՄՈՒԼԳ ՕԼՈՒ: ԱԵ ԿԵՐ
ՍԻՆՄ՝ ՃՐՔՐՐՔՈՒՆ ՃՐՐՉ ԿԻ
ԱԿԻ ԱԵՐ ԱԵՍԻՆԵՔ ԱՂԹՐՆ ՍԻՐԵՔ
ՍՈՂՐ ԳՈՆՈՒԼՈՒ: ՎԵ ԻԼԳԵՐԻՆԵ
ԱԹԵՂՄԵՆ ԵՄՓԻՐՄՐՉ ԿԻԱԿԻ ԱԵՐ
ՍԻՐԵՔ ՍԻՔԻՄԻ: ՎԵ ՏՆՈՒՆ ԻԼԳԵ
ՐԻՆԵ ՆՈՒՐՈՒՆ ԱԵՐ ԽԱՅ ԳՈՆՈՒԼ
ՍՈՒ: ԱԵ ԿԵՐԱԿԻՆՄ՝ ՔԵՆ, ԻՆՉ ՍԻ
ՐԵՔ ԹՈՂՐ ՍՈՏՏ, ԱԵՐԻՆՍՐ ԿՈՅԻ
ԵՄՍԵՆԻՆ ԻՔԻ ԿՈՂՍԱՂՐՅՐԼ ՆԱ
ՀԱՄԱԿ ՕԼՈՒԳՈՒ ԵՆԵՐՈՒՆ: ՎԵ ԱԵ
ՐԻՆՍՐ ՀՈՒՓՈՒՄԵՆԻՆ ՆՈՏՏԱՄԱԿ
ՕԼՈՒԳՈՒ ԵՆԵՐՈՒՆ: ՎԵ ԱԵՐԻՆ ՀՐՆ

ՏԲ

ՃԱՆ

Զանտա նահատակ օլանրն իւզէ
 րինէ գօնուլտու: Աէ պունլարըն
 տա իւզէրինտէ պերէր տերէք, վէ
 պաշլարընտա խաջ:
 Աէ պու տերէքլերտէն պերպի
 րինէ կիւզէլ քեմէրլեր աթըլ
 աղ. վէ իւսալերինէ օ՛ շէքիլ խո
 րանլար գուրուլտու քե՛ կեօրէն
 հէյրան օլուր: Աէ օ՛ խորանլար
 իջնտէ՛ պիւթիւն օ՛ ազիզ կոյսլար
 սիֆաթլ նուր, պէեազ լիպասլար
 ըլա շազ օլուրլար ըսր:
 Աէ պէն պունլարը կեօրիւպ
 Թաճիպտէ իքէն, օ՛ եվէլքի կեօր
 տիւկիւմ Լուսատեսիլ ատամ սէս
 եթտի քե՛ դրիգոր՝ պու կեօրտիւք
 լերինին րեսիմլերինն էյիճէ Փիք
 րինէ սաւլա: զերէ օ՛ եվէլքի կեօր
 տիւկիւն տերէք եերի՛ Լյաթուղի
 կէ Եկեղեցի օլաճաբ աղր:
 Աէ օ՛ իւջ տերէք եերլերի՛ ազիզ
 կոյսլարըն նահատակ օլտուղու
 եերլեր տիր քե կեօրտիւն:

ՏԵ

ԱԲ ԵԶԵԿԵԼՅԵՆ, ՎԵ ՍԲ ԼԻՅԱԼԱՐԵՆ
 Ա իտյարտնլարընն էսիլմասըպըր:

 ուրբ Գրիգորիոս պու
 տեսիլքի Թամամ նազլ
 էյլէտիքտէն սօնրա, պույ
 ուրտու քե՛ սիզէ շնտի
 լիք՝ էն Փայտալը իշ՝ օ՛
 սուրբլարըն եերլերինն պինա էթ
 մէք տիր: զերէ պու տեսիլք օ
 նուն իջն կեօրիւնտի: Աէ օլ
 միւպարէք ճեվապընա միւթիւհ
 օլուպ՝ հարպիճէ Թեստարիք կեօր
 տիւկեր: Աէ քէնտի սբ դրիգոր
 ջրիբ իփինն ելինն ալուպ՝ կեօ
 րիւնէն րեսմէ կեօրէ մէյմարլըք
 էտեր իտի: Աէ խալքըն ճիւմլէ
 սի, էրքէկի վէ տիշիսի օլ իըզ
 մէթէ մուդայէթ իւզրէ իքէն,
 կելտի տրդատ սբ դրիգորուն այ
 եաղընա տիւշիւպ, ո՛վ սբ դրիգոր՝
 դայրը եերիմ՝ տէյլիսէ, պարի է
 լիմէ այեաղընա պիր ջարէ էյլէ
 քե, պէնտէ պու սուրբլարըն
 իըզ

ՏԵ

ԵՐԳ

խորհրդակցութիւնսն մահրում գալ
մայրմտեան: Չէրէ սուրբ գրիգոր
րուն վերապտան չբբայ կեկտիկի
վօ ծնար իչին աղօթք էթտիկի
կեւնտէն պերի՝ տրուատրն աղլը
սեօզի իսանճաւրնս օլմուշ իտի,
լաքին տասհա քիսվեթի տեկիշիլ
մէվիշ իտի: Եանի տիշի, գուլաղը,
այեաղը, Թիւիւյ, վէ գայրը եերի
հեփ տօմուզ կիպի իտի:

() Լ տեմ սբ գրիգոր աղօթք է
տիպ՝ ալլահա նիեազ էթտիքտե,
տրուատրն էլի այեաղը սողալըպ՝
էվէլքի հիյէթէ կեկտի: Աէ սբ
գրիգոր պույեուրտու տրուատա
քի՝ օ սբ մարմինլերին գօնուլա
ճաք եերլերինի գազըյրպ՝ Թօփ
րաղընը տրշարը վերէ: Տրուատ
Թեքրար ըիճա էյէտի քի՝ Եհ
լնէ վէ գրգ գարտաշ ընատա իղին
վերէ քի՝ խզմէթէ գարրշալար:
Աէ սբ գրիգոր իղին պույուր
տուքտա, ազեմ սեվինճլէր իլէ

հը

խզմէթէ պաշլատրլար: Թադօնոր
գազմա իլէ գազար ըար, վէ Թա
գուհիլեր էթէքլերի իլէ Թօփրա
ղը տրշարը ալլըլար ըար:

Աէ պինա Թեքմիլ օլտուքտա, կէ
Թիրտի սբ գրիգոր օ ազեզ մար
միւլերի եերլի եերինճէ գօտու:
Աէ ծնտան սօնրա պույուրտու քի,
կէլին օ էվէլքի կեօրտիւկիւմ աի
րէք եերինի սե պինա էտիլիմ.
զերէ նիճէ քի սիզէ նազլ էյլէ
տիմ, օ եեր՝ կաթուղիկէ Եկէ
ղեցի օլաճաք տրը: քի՝ ճիւմլէ
միզե տեվշերիճի տեմէք տիր:
Աէ օրայը՝ տա պինա էտիպ՝ ատր
նը Էլմիսծին տետիլէր. զերէ
օլ հէյպէթլի քիմսէ քի կեօք
տէն եերէ հնտի, վէ էլինտէ ալ
Թըն Թօփուզու վարրար, միա
ծին որդի այ քէնտիսի իտի: օ
նուն իչին Էլմիսծին տէնիլտի:
քի Եանի՝ միսծինին հնտիկի եեր
տեմէք տիր:

հէ

Աէ

Ա՛հ օ՛ր սը Էջմիածին եկեղեցի
սինտէ հէփիսի ճէմ օլմուշ Իբէն՝
սուրբ դրեգոր պույուրտի քի ,
ճիւմլէնիզ տիգնիզն եհրէ դօյ
ուպ՝ ալահա նիեազ էյլէյնիզ
քի տէրտնիզէ տէրման օլա :
Ա՛հ քէնտի սը դրեգոր՝ պիլէլէ
րինճէ աղօթք աղաչանք էտէր
Իբէն, Թագաւորու գափիլ պիր
Թիթրէմէք ալուպ, իւստիւնտէն
տէրիսի սըյորլուր տիւշտիւյ . վէ
Իսան սիֆաթընա կիրտի . քի է-
վէլքի հիյէթտէն տահա կիւզէլ
լէնիպ, հէր վէչհիլէ փաք օլտու :
Ա՛հ գայրըլարտա՝ քիմի ույուզ
օլմուշ ուտու , քիմի չարիքք ,
վէ քիմի տահա գայրը Թիւրլիւյ
Թիւրլիւյ մարազլարա կիրիֆտար
ալլահըն քերէմ գափուսու աչը
լուպ՝ ճիւմլէսի օլ տէմ սաղլըք
պուլտուլար : Ֆիքըր իլէ սույ-
մալարըր քի՝ օլ տէմ նէ շէքիլ
շազ ու հիւրրէմ օլմուշար տըր

հը

քի տիլ իլէ Թապիր օլունմազ :
Օնտան սօնրա՝ ած տէտիլէրի
կուռքլարա՝ չմծ տէմէկէ պաշ
լատըլար : Ա՛հ քէնտի Թագաւոր՝
ասքերի իլէ վէ սը գրեգոր իլէ՝
հէր նէրէտէ կուռք վարըսա՝ վա
րըր դըրար տեօքէր Իտի . վէ եհր
լէրինի երքար եաքար ըտը :
հանի օլ ավրէթ սուրաթընտա
օլան անահիտ տէտիլէրի նամի
տար կուռք . քի պիւթիւն հայոյ
մէմլէքէթի Եօկիւնէ սէճտէ է-
տէր Իտի . տըրդատըն էլինտէն
Եօյլէ պիր Թօփուզ եհտի քի ,
եհր իլէ եհքսան օլտու :
Ա՛հ հէր վարարքլարը եհրտէ՝
սը գրեգոր եկեղեցի եհրլէրի այը
րըպ՝ նիշան էտէր Իտի . վէ տէր
Իտի քի, շինտիլէք պու շէյթանի
կուռքլարը պըրաքըպ՝ ալլահըն
պիրլիկինի պիլնիզ . Թա՛քի ալլահ
սիզէ քէնտի լայիգ կեօրտիւկի
գուլլարընտան քահանայապետ

հը

վէ

վերէ քի, ճիւղէնից մըկրտել օ
 լուպ՝ Թամամ քրիստոնեայ օլա
 սընըզ: վէ օ արժանաւոր քահա
 նայապետ՝ պու նիշան էթտիկիմ
 եերլերտէ սք սեղան օծել էտիպ՝
 սիզի օրննուլ հսորդուլթիւնա
 արժանի էյլէյէ:

* Երունէ ՄԲ Գրեհորու՝ հայոց
 հայրապետ Օլմաւորը:

Լ կիւնլերտէ տրորատ
 Թագաւոր վէ իշխան
 լարը՝ սք գրիգորուն
 եօկիւնէ կելիպ՝ օվ հօ
 դեոր հայր՝ ջեւնքի պիղէ քահա
 նայապետ լազըմտը, սէնտէն գայ
 րը քիմ օլաճաքարը տէտիլեր:

ՄԲ գրիգոր ճեվապ վերտի քի,
 հաշա՝ պէն օ աստիճանա լայրդ
 տէկիլիմէ զերէ քահանայական աս
 տիճան գաթը աղըր խզակէթտիլ:

Պէն՝ ալլահըն հուզուրինտէ՝ պու
 գատար խալզըն ճեվապընա՝ գա
 տըր տէյիլիմ տէյի ըիզա օլմատը:

Է Ե

Մէ Թագաւորա տիւշիւնտ հրեշտոկ
 կեօրիւնիւպ, սիզի առաջնորդ
 գրիգոր ճայիզ տիր քի օլա տէյի
 ճեվապ էյլէտի: Մէ պիր գաջ քե
 ըտ տահա Թագաւոր ըիճա էտիպ՝
 քէնտի սք գրիգոր գայիլ օլմայը
 ճաք, Թագաւորա կեօրիւնէն
 տեսիլք՝ գրիգորան տախի կեօրիւ
 նիւպ, պու ժողովուրդա առաջ
 նորդ սէն օլաճաք սըն, զէքէ ալ
 լահ էօյլէ ճայիզ կեօրմիւշ տիւր,
 սաքըն եօք տէվէյտին տէյի ճե
 վապ օլունտու:

ՄԲ գրիգոր տախի՝ ալլահըն էմ
 ըի շերիֆինէ ըիզա վերիպ գայ
 ըլ օլտու: Սնտան սօնրա Թագա
 ւոր Թէտարիք պույուրտու քի՝
 սք գրիգորու գայտերի շէհրինէ
 կեօնտերէ, քի սուրբ Ղևոնդէս
 պատրիարքտան աստիճան ալբպ,
 հայոց միլլեթիինէ քահանայապետ
 օլա: Մէ օն պէշ ուլու պէկլեր
 ազիմ ասքեր իլէ, Թագաւորուն
 ճա Զ նա

նամէսի իւն վէ աղբը փեշկեշկեր
իւն՝ ալտըւար սուրբ գրեգորու
գայսերն շէհրենէ կիթաիւեր:
Վէ ազեմ սալթանաթըւա շէ-
հրէ կիրիպ՝ իզէթլի Ղևոնդէս
պատրիարքըն եանընա տախիլ օլ
տուլար: Վէ նամէտէ՝ եազըլան
մուհապպէթտէն սօնրա, ինհա
օլունան պու վէչհ իւզրէ իտի:
Մ ալիմի շերիֆինիզ տիր քի,
պու միլէթիմիզին ջօքտան պերի
ճան կեօզլերի գափանըք օլուպ,
էլիւնէ եափըլմըշ փութլարա՝ ալ
լահ տերիտիք: Վէ պու հալ
իւզրէ գարանլըք էչենտէ գալպ
գալըպտա իքէն, պու իզգէթլի
գրեգորուն էլի իւն ալլահըն քէ
րէմ կիւնէշի գափիլէն իւզերի-
միլէ կելիպ՝ պիզտէն օլ իմանսըզ
լըք գարանլըզընը փարալատը .
վէ ճան կեօզիւսիւզ աջըլար քի,
պիզի եօքտան վար էտէն ալլահը
թանրալըք: Վէ ալլահըն քերէ
ՃԲ

միստէն տույ օլունտու քի՝ պիզէ
առաջնորդ վէ հոգևոր հովիւ,
պու ազիզ գրեգոր օլաճաք տըր:
Իմտի պիզ գուլունուզտա, օլ
պիզլիմ էհամըզա սէպէպ օլան
ազիզի կեօնտերտիք ճէնապի շէ-
րիֆինիզէ քի՝ պիզէ հոգևոր ա-
ռաջնորդ էտէսինիզ: Վէ տու
վանըզ պերէքէթի իւն՝ ալլահ
պիզի քէնտի ըահմէթինէ լայիզ
կեօրիւպ՝ պու միւպարէք եօլա՝
սալիհանէ ամէլլեր իւն՝ տայընա
կիթմէք նասիպ էյլէյէ:
Վէ սք Ղևոնդէս պատրիարդ,
պու նամէյի օքույուպ, ճիւմի
եպիսկոպոսլարը ճէմ էյլէտի: Վէ
հէփսինին իզնի իւն՝ սուրբ աճի
տարանը սք գրեգորուն պաշընա
գօյուպ՝ հայոց իւզերինէ քահա
նայապետ օծել էյլէտի:
Վէ իզէթլի սուրբ գրեգորու,
վէ կէլէն իշխանլարա ըայէթէն՝
սք կարապետին վէ աթանագինէ
ՃԳ հայ

հայրապետին ազեղ Թեյկերին
հայոց մեմէքեթինէ փեշքեշ
վերտի : Աէ տահա եբի Թանէ
ատը սանը նամիտար ճգնաշոր
վերտի բի՝ կեկեր հայոց մեմէ
քեթինտէ ճգնաշորուք Թարե-
գինի Թալիմ էյէյէկեր : պերե-
նին ատը անտոն, վէ պերինին ատը
կրօնիդէս : Աէ տահա պու եօլ
լու ազեմ մուհապպեթլերտէն օօն
րա՝ եօլա ըկվան օլտու :
Աէ իշխտէն էյեալէթլերտէն ,
իգէթլէ գրիգորուն միւպարեք
տիտարընը կեօրեկեմ տէյե՝ պեր
կիւնլեւք եօլ գատար ելերի կէ-
լերլէր իտի : Զերէ օլ ազեզեն
տուվասը իլէ՝ հաստալար վէ սայրը
տերտլէր իւզերինէ օլան մի-
ճուզէթլէր հեր Թարաֆտա սեօյ
լէնի իտի :
Աէ պեօյլէ ազեմ իգէթլէր իլէ
կիտերքէն, պազե բիմսլէր կէլ
տիլէր սք գրիգորա խապէր վէր
ՃԴ

տիլէր բի . տարօն սեմ Թինտէ
իննակնեան տետիլէրի եերտէ՝
բի տօգուզ շեշմէ տեմէք տիր ,
իբի կուռք գամըշ բի՝ ջօք բիմ
սէկեր տահա Թափընըրլարըմը :
Աէ գրիգոր պունու իշեթտիքտէ՝
օլ սեմ Թե ըկվան օլտու :
Աէ տահա վարմսզտան էվվէլ՝
կրոց քահանալարը խապէրտար
օլուպ , ճիւմլէ պեօյիւլէրինէ
խապէր եթտիլէր բի , եարընքի
կիւնտէ հեկիլիկ հազը՝ օլու-
նուզ . զերէ ուրացօղ իշխանլա-
րըմը՝ եանի՝ մուրթատ պէկիլ-
րիմիզ՝ գրիգորուլա պիլէ կէլիպ՝
ճիւմլէ կուռքլարըմը փարալա-
տալար կերեք տիր :
Աէ երթեսի կիւնիւյ՝ ծնլարըն
պեր պեօլիկիւնէ ըաստ կէլիպ՝
ազեմ ճէնկ էյէտիլէր :
Աէ սուրք գրիգորուն տուվասը
հիւրմէթի իլէ՝ հաշատացեալ իշ
խանլար իւտտէ կէլիպ , կրոց իշ
խան
ՃԵ

Ա Ե օրատան կէջիպ կիտէն եփրատ
ըմաղընտա՝ օրանըն խալքընը վե
պիլեսինճէ օլանլարը մկկըտե
էյէտի։ քի օլ մըկրտեղ օլանլար՝
իւզ տօգստն պին քիչիտէն արթը
ճաք իմիշ։ Ա Ե օրատա պատա
րադ էյլէյիպ, ճիւմէսինի քնուն
մարմին և արիւնունա հաղորդել
էյլէտի։ Իմտի օլ տէմ օրալքտա
օլան ուրախութի՝ աւճադ քիքը
իլէ աղնանըր։ Ա Ե օնտան սօնրա՝
չօք նասահաթլար էյլէյիպ օլ
էյեալեթտե, գայրը սէմ թլէրէ
տախի վարմաղա պաշլատը։
Ա Ե տրդատ թաքէր՝ օլ իզէթլի
հայրապետին՝ հայոց սինօրունա
կէլտիկինի խապէր ալարքտա,
ճիւմլէ թեվապիսի իլէ պիր դաչ
կիւնլիւք եօլ իլէրի վարրպ, սը
հայրապետին օծումունու մու
պարէքլէյիպ, ճան ու տիլտէն քի
րահ օլտուլար։
Ա Ե սուրը գրիդոր՝ քենտի ապը
ճը

ատեթի իւզրէ պաշլատը կինէ
քարողել էթմէկէ քի, ալտհըն
քերէյինի ունուլմայրնըր։
Ա Ե պուլուրտու քի՝ օթուզ կին
գատար պագ տուրունուզ, աղօթք
աղաչանք էյլէյինիզ, քի սը մըկը
տուլիւնա լայիգ օլտարնըր։
Ա Ե օթուզ կին թամամընտա,
սապահլայրն մուրատ սուլունուն
քէնարընա էնտիրտի։ օ՝ քի ածա
շունչ գիրքտէ եփրատ տէնիլեր։
վէ սը մեռոնու սուլեա տեօքիւպ,
ճիւմլէսինի ամենասուրը երրոր
դուլիւնուն իսմի շերիֆինէ մը
կրտել էյլէտի։ Ա Ե օլ մըկրտուի
արասընտա՝ ածութի պեօյիւք
միւճիւզաթլար էյլէտի։
Թմաքէր քէնտի վէ ճիւմլէ թեվա
պիլերի սուլեա էնտիքլէրի կիպի,
օլ գուվլէթլի կիտէն ըմաղըն
սուլու՝ օ՝ սահաթ կերի տեօնիւպ
տուրա դալար։ Ա Ե կեօքտէն
աղիմ նուր էնիպ՝ օլ սուլուն
ճթ իւզ

Իւզեթինստ Երեք կիպի տիքիտի
վէ տերեկին պաշընտա պեր լու
սերդէն խաջ գօնուլտու քի. հէփ
Ճիւմէ խալպ էշկեարէ կեորտիւ
լէր: վէ օլ Գատար այտընըրդը
վարրար քի՝ կիւնէշ օնուն Էանըն
տա պեր դանտիլ կիպի խոի:
վէ օ՛ սք մեռոն քի սույեա սա
ջըտը. խալքըն էթրաֆընը ա
լըպ՝ հալքա կիպի կեզերտի:
Իմոն՝ օնտս օլան սէվինճլէր մու
հապպէթլէր՝ տիլ ելէ Թապիր օ
լունտըմու: Սուտան տըշարը
կիլիպ՝ Ճիւմէսի պէյեազլար
կէյտիլէր: վէ էլէրինէ շէմլէր
ալըպ՝ միսալի նէճմի սեմա զէյն
օլունտուլար: Օլ տեմ աղլաշա
րաք կիւլիշէրէք սաֆ սաֆ ա
լայ պաղլալայ՝ Էօքարըր տօղրու
օլ էվէլէի տէտիկիմիզ սք տաճա
րա ազմ էթտիլէր:
վէ սք հայրապետ օ՛ սք տաճարտա
պատարապ մատուցանել էտիպ.

ն

Ճիւմէսինի հաղորդել էյէտի:
վէ խալքըն մրդտարը Էզ էլ լէ
պինտէն արթըճաք նտգլ օլու
նուր: վէ ազիմ սէվինճլէրին
տէն՝ Էէտի կիւն տահա օրատա
էյէնտիլէր: Օնտան սօնրա օլ
հայոց ազգընա փէշկէշ վէրիլէն
Էքի ազիզ Ճըգնաճորլարը օ՛ սք
մարմինլէրէ էրզմէթքեար ալը
դօյուպ, քէնտի սք դրիգոր տըր
դատ Թուգաճորուլա պիլէ հէր Թա
րաֆա ազմ էտիպ, սք սեղանլար
վէ քահանալար օծել էտեր խոի:
վանքլար անապատլար Էափրայ,
Ճընաճորլար չօղալտըրըտը: վէ
Ճիւմէսինի ալահըն Էօլունա տա
շէթ էթմէքտէն տուրմազըր:
Օլ ազիզին նասիհէթիւտէն՝ չօք
տիրլիք տիւզէնլիք օլտու. չօք
պօրճլուլար վէ հափսլար ազատ
օլտուլար. չօք նաշէրի Էլլէր
մէն օլունտու: չօք զալըմլար
խույլարընը Թէրք էթտիլէր:
ղա վէ

վէ ճիւմլէսի պիր անատան տող
մուշ գարտաշ կիպի խոխէր:
Վէ սբ գրեգոր հէր Թարաֆ
տան օղանճրվար տէվ շերիպ,
դպրատունլար եախոր, վէ իւտ
լէրինէ ուտալար Թային էյլէտի:
Վէ օ դպրատունլարտա՝ քիմի
հօռօմ ճա օքուրուտու, քիմի
ասորի ճէ, գէրէ օ զաման պիգտէ
եազը եօղուտու, օ սեպէպտէն
հայ լիսանընը՝ եա հօռօմ եա ա
սորի եազըսըլլա եազարլարաւ:
Վէ պիգիմ՝ այբ բէնական եազը
մըզը՝ սբ գրեգորուն հայրապետ
օլմասընտան՝ իւզ օթուզ պիր սէ
նէ կէջտիքտէ՝ երանելի Թարգմա
նիջլէրիմիզ ալլահըն շնորքու իլէ
փէյտահ էթտիլէր:
Վէ երանելի սուրբ գրեգոր՝
ալլահըն քերէմի իլէ՝ հայոց մէմ
լէքէթինէ նիզամ վէրտիքտէն
սօնրա, զաման զաման տաղ պաշ
լարընա չքըպ՝ աշակերտլէրի իլէ
դբ

եապան եէրիւրտէ սաքին օլուր
տու: վէ օթլուղուլա կէջնիպ,
ճիւմլէ հայոց միլլէթի իջին ա
ղօթք էտէր խտի: Վէ պազը քե
րէ էնէր վանքլարը անապատլարը
կեօգէտիլ խտի: վէ ալլահըն էմ
րինի քարոզել էտիպ, Թէքրար
տաղ պաշլարընա կիտէր խտի:
Վէ սբ տրդատ Թագաւորտա էյի
ամէլլէրէ մուգայէթ օլուպ,
հէր Թարաֆա ալլահըն էմրին
տէն տըշարը իշ էթմէյէսինիզ
տէյի՝ Թէնպէհլէր վէ նասիհէթ
լէր եազարըտը: Վէ չօք քերէ՝
տայրմա եանըմտա տուր տէյի՝
սբ գրեգոր լուսաւորիջէ ըիճա
լար էտէր խտի: Լաքին սուրբ
գրեգորիտա՝ հալքտան ըայէթլէր
կիօրիւպ՝ գաֆիլ քէնտինէ մաղ
րուրլուք կէլմէյէ տէյի՝ տաղտա
եապանտա կէգէր խտի: Վէ օլ
տրդատ սբ Թագաւոր՝ քէնտի Թէ
վապիլէրի իլէ՝ վէ ճիւմլէ իալգ՝
դբ սբ

պուլտուլար : Աէ ջօք սէվինճ
 ւեր աղլայըշլար էթուիքտէն սօն
 րա՝ Թագաւոր նիեազ էյլէտի քի,
 ով երանելի սք հայրապետ՝ ջիւնքի
 պիզիմիլէ տուրմաղա ըիզա օլմա
 տրն , վէ պու տաղիստանլարուս
 սաքին օլմաք մուրուս էյլէտին .
 վէ պիզի կիւլ ճէմալինկտէն վէ
 ազիզ ճէվապլարընկտան հասրեթ
 գօյտուէն , իմտի ըիճա էտերիզ քի՝
 պա՛րի սէնին պու արիստագէս
 էվլատընը սանա պէտէլ՝ պիզէ հո
 գւոր առաջնորդ էյլէյէտին :
 Երանելի սք գրիգոր՝ Թգ՛ւորու
 ըիճասընը գապուլ էտիպ՝ օլ իզ
 զէթլէ արիստագէս էվլատընը՝
 հայոց իւզերինէ քէնտիսինէ պէ
 տէլ էպիսկոպոսապետ ճեռնա
 գրիլ էյլէտի : Աէ օլ արիստա
 գէս սուրք հայրապետ՝ իզէթլէ
 փէտերինէ ույկուէն օլուպ՝ պաշ
 ւատը ալլահըն քէլամընը ճիւմ
 ւէտինէ վազ էթմէկէ :

77 2

Աէ երանելի սք գրիգոր լուսա
 շորիջիմիզ՝ զաման օլուր կէզէր
 վազ էտեր իտի , վէ զաման օլուր
 կիտեր անապատլարուս սաքին օ
 լուրուտու : վէ ազիզ վախճա
 նընատաք՝ գրոգ կիւնտէ պիր
 քերէ էէմէք քէնտինէ առէթ
 էյլէտի : Ճիւմիլէ շէին գատերի
 ալլահ՝ կիտր քի գուլոււնա նէ
 գուվվէթլէր իհսան էտեր :
 Աէ երանելի Թգ՛ւորաա՝ տայըմ
 ալլահըն օրէնքինտէ օլուպ՝ ճըգ
 նաւոր կիպի կէջնիր իտի :
 Իզէթլէ սք Գրիգոր Լուսաւորիլի
 Ատիճանէլ Օլմաւարք :
 զէթլէ սք Գրիգոր Լու
 սաւորիջ հայոց հայր
 պետ՝ պոււնճա ջարջարանք
 աան վէ զահմէթտէն սօն
 րա՝ նիճէ քի զէք էյլէ
 տիք , ինսան կիտղիւնտէն նի
 հան օլուպ , աաղ պաշլարընուս
 էապան էերլէրտէ իւրասուզ
 զէ է

77 2

Մէքեանորդ կեզեայ, ապրմա ալ
լահա աղօթք էանք իտի:
Այեյէ նազլ օլունուր քի, նի
կեոյ ժողովքունտան եվլել նե-
զէ օլուրուաու քի՝ տաղտան է-
նեայ՝ պազը վանքլարա վարրայ՝
ալլահա մապուր օլան ամլլերի
թարիֆ էանայ, կէնէ տաղա կի-
տէր իտի: Լաքին սուրբ արիս
տագէս հայրապետ՝ սը լուսաւո-
րիչին քիւչիւք օղլու՝ նիկիոյ ժո-
ղովքունտան կելեայ, նիկիոյ ժո-
ղովքունտա եազըլան հաւա-
տամքը երանել լուսաւորիչէ
կեօստերիայ, օլ աախի պէյնիպ
խսկ միք փառաւորեցուքու տէ-
տիքտէն սօնրա, տաղա կիտիպ
գայրը ինսան իւզի կեօրմէտի:
Էրզնէկեան սէմթինտէ՝ հայձա
սեպուհ լեառն տէնիլէն տաղտա՝
պիր արարձ աղաձը գօլուղունտա
աղօթք էտիպ՝ օրաձքտա սաքին
օլուրումուշ: Աէ էմր ելլահ՝

ՂԸ

միւպարեք վախճանը եէթիշտիք
տէ՝ քէնտիսինէ մալիմ օլուպ,
օլ աղաձ գօլուղունտա աղօթքա
տուրուպ, էոյլէձէ այեաղ իւզրի
ազիզ ճանընը ալլահա կիւլ կիւլի
թէսլիմ էյլէտի: քի ալա քիմնէ
կեօրմէտի: Աէ պիր կիւն՝ պիր
գաջ ջօպան օրալքտան կէչէր
իքէն պապարլար քի՝ աղաձ գօլու-
ղունտա՝ միւչէքէլապ սագալլը՝
իրի պօյլու՝ հէյպէթլի իւզլիւյ
նուր ջէհրէ պիր քիմնէ՝ այեաղ
իւզրի՝ դաւազան էլինտէ՝ ճա-
նընը թէսլիմ էյլէմիշ էմմա,
հիչ էօլմիւչէ պէնկզեմէզ:
() Ատմ ջօպանլար՝ պու թէքին
աաամ տէկել տիր՝ պէլլի՝ քի՝ ալ
լահին մապուր գօլլարլունտան
տրր տէյիպ, օլ գօլուղուն իւ-
զիւնէ թաշտան աուվար էօրտիւ-
լեր քի՝ հայլան վէ գուշ վէ ճա-
նալար եանրնա վարրայ օլմայեա
քի ինձիտէլեր:

ՂԹ

Աէ

Այս հայրը զաման էօյլեճէ գա
լայ . պեր կիւն գառնիկ ատը
պեր ճգնաւորուն տիւշիւնէ կէ-
լիպ, պէնի ֆալան աղաճըն դօ-
վողունաան կէլ չքարտա՝ դե-
րեզմանա դօ տէյի ճեվապ էյ-
լտի : ՕԼ տախի տիւնեալերճէ
սեվիներեք՝ վարող օրաճըքտա
էօյլէ վաք սէլիմ պուլտու բի ,
ասնըսորն հէնիզ ճան թէսլիմ
էյլէփշ : ՕԼ տեմ եերին հալ
բընա սույ էյլէյիպ , ազիմ իզ
գէթիէր իլէ կեօթիւրիւպ գե-
րեզմանա գօտուլար . բի շիմտի օ
էէր թորթան վանքը տէնիլեր :
Աէ չօք միւճիւզգէթիէր օլուպ՝
չօք հաստլար վէ չօք քեօթրիւմ
լէր , վէ սարա տերախնէ կերիֆ-
տար օլանլար , վէ թիւրլէ թիւրլէ
մարազլլար շիֆա պուլտուլար :
վէ ալլահ ազիմ իլչան հազրէթ
լէրինէ շիւքիւրլէր վէրիպ՝ չօք
հէմու ու սէնա էթտիլէր :
Ճ

Ի մտի՝ պիզ տախի իւզեմիւզ
եերէ սիւրերեք ալլահ հազ
րէթլէրինէ նիեազ էտելիմ բի ,
օլ վազիլէթլի նք հայրապետին ,
վէ ազիզ հաիսիմ մէ կոյսուն ,
վէ նք գայիանէնին , վէ պիլէլէ-
րինճէ օլան կոյս նահատակարըն
շիֆայիթի իլէ՝ պիզիմ կիւնահ
ըա հաստալանմըշ ճանըմըզա շի
ֆօ էյլէյէ : Եանի էթտիլիմիզ
կիւնահարա թողուլի վէրէ :
Աէ հէր նէ կիւնահա միւպթիլա
օլմուշ խեք՝ պիզի օլ ալչաք
խուլարտան ինլա էյլէյէ :
Մաղուլուքտան , հասիւտիւք
տէն , տաուրմազ տան , թեմպիլ
լիքտէն , թամահտան , պօղազ տէր
տիւնէն , զինաքեարլուքտան . բի
պոււլար կիւնահ չէշմէսիտիլլէր .
ճիւմլէսինտէն պիզի էզատ էյլէյէ
Աէ պու նք հաւատքա վէ նք լու
սաւորիչին օրէնքիւնտ հաստաու
սագլայեա ամին :
Ճ

Թիւմէզ տէյտին . դօրդօլայճա
 պիր շէյ իքէն . սիլէնի նատր
 պուլունուր : Տէյիլ քի սա թ օ
 բուժագ պիլմէյէնէր իչին սեօյ
 լէրիմ , օքուժագ պիլիպ պիլկիճ
 օլան տախի պուլունուր քի՛ մօղ
 րու խաջ չքարամագ . վէ պեօյիւ ք
 էքսիքլիքաիր : Աէ նէ սէպէպ
 ահն գայրը շէյի գօյուպ պու
 նու անկտըն տէրսէն , օնուն ի
 չին քի , քրիստոնէական հաճառ
 քըն թէճէլի պու տուր . էն էվէլ
 պունու էօյրէնիպ , սօնրա գայրը
 Լարըն էօյրէնմէք կէրէք :
 Գայրը միլէթ պիզէ տախի է
 տէր քի՛ պիր խաջ չքարմագ պիլէ
 պիլմէզլէր . եա պու ինսափ ու
 Լայիգմըտըր . սուրք լուսաճորիչ
 պունա գայրը օլըրմուր :
 Պիր խաջ չքարմագ պիլմէյէն՝
 գայրը շէյի է շէքիլ պիլսէ կէ
 րէք : եա պունլար պիլգտէն սօ
 րուլմագմը . սօրուլուր էղբայր
 ճը

սօրուլուր . վէ նիչին պիլմէտին
 տէյի գաղեպ օլունուր :
 Լէտէն տիր քի՛ սէնահաթընա
 Լազըմ օլան շէյլէրի , վէ գայրը
 նէչէ տահա լազըմ՝ օլմայեան շէյ
 լէրի մուգայէթ օլուպ էօյրէն
 միշտին , վէ հաճառք իչին իքթիգա
 օլան շէյտէն տալա խապէրտար
 տէյիլսին : Պու եօլ իւզրէ ճօք
 սեօզ վար սեօյլէնէճէք , լաքին՝
 չիւնքի էկէր ալլահ էհաճն պույ
 հուրուրսա , իքթիգա օլան պիր
 դաջ շէյ իչին մուխթասարիճէ
 պիր քիւչիւք գիրքճիյէզ կէնէ
 թիւրքճէ տիւլմէք միւրատըմը
 տըր , շինսիլիք իւզիւմիւզէ խաջ
 չքարմանըն շարթընը սեօյլէնիպ ,
 սեօզիւմիւզէ դաթ վէրէլիմ :
 Աէ խաջ չքարմանըն շարթը
 պու տուր քի , էլիմիզի տեօրթ
 էէրտէն՝ գայրը էէրէ կիօթիւր
 մէսէք կէրէք : Աէ պու տեօրթ
 էէրին էվէլ աննըմը տըր :
 Գէն Իքին

Ի քինձիսի իւրեք իւտիւտիւր .
քի գուշողըն իւստ եանը տրո:
Իւչիւնձիսի՝ սօլ մէմէնին իւստ
եանը տրո: Տեօրտիւնձիսի՝ սաղ
մէմէնին իւստ եանը տրո:
Պու տեօրթ եերտէն՝ գայրը եէ
րէ էլ կեօթիւրիւրսէք, չբարսը
ղըմըգ խաջ էյրի օլուր:
Աէ պու տեօրթ եերէ՝ պիրէր
քէրէ էլ տօգանտրըմալըլը:
Նիձէ քի պազըլար՝ իւրէք իւ
տիւնէ էլ կեօթիւրտիւքսէ պիր
գաջ քէրէ օրտարնա տօգանտրըր:
Աէ պազըլար էլինի սալթ իւչ
եերէ կեօթիւրիւր . պազըլար
տախի՝ հեմէն պիր աննընա գօր
պիրտէ գուշողընա . վէ տախի
չօք թիւրլիւյ թիւրլիւյ էտերլէր
քի պունլար հէփ եօլտուգուար:
տօղըու խաջ չբարմադ տէկիլտիր:
Ըղաճտան եա պիր գայրը շէյ
տէն պիր խաջ եափսան, տեօրթ
գօլունու նէ կիւզէլ էնտամը
ճԳ

ույտուրուրսուն . եա իւզիւնիւն
խաջընը՝ տա օնա ույտուրսանա .
օլ եափըլան խաջլար պիզէ եէ
Թէր էօրիւնէկ տէկիլ մի:
Աէ նիձէ քի՝ օլ խաջըն գօլու
տեօրթտիւր , խաջ չբարմադտա
տէնիլէն սեօզ տախի տեօրթտիւր
քի հէր գօլունտա՝ պիրին տէմէ
լիսիգ : Պիր շէյէ պաշլարսադ,
պու տեօրթ սեօզի տէրիգ:
Թանուն հօր . եորդւոյ . և հօ
գւոյն . սրբոյ:
Պիր շէյ օգույուպ թէմամ էթ
տիւքսէ, նիձէ քի սաղմոտուն հէր
փառքընտա կինէ պեօյլէ տէրիգ .
լաքին՝ յանուն եերինէ՝ փառք
տէրիգ . քի կէնէ տեօրթ սեօզ
օլուր: եանի պու շէքիլ:
Փառք հօր . եորդւոյ . և հօ
գւոյն . սրբոյ : Աէ պունուն
արտընձա՝ պու նիհայէթ սեօյ
լէնիր : Ըյթմ ևսիշտ, ևյաշի
տեանո, յաշիտէնից, ամէն :
ճԷ Աէ

* Աէ Գրեթեմէշ Սաւման օլտուր-տուր
Մաւն օլա քի,

Պու գիրքեն եվկէլինստե՛ սուրբ
Գրեդոր պիլիմ լուսաւորիչ
նէրէտե տողտու վէ նէրէտե
էհեա օլտու տէյի՛ պիզէ պիլ
մէք վաճիպ տիր տէսիք. լաբին՛
իբէթիգա տիւշմէտիկինստեն՛ տող
տուղու եէր զեբր օլունմատր:

Աէ պիլմէք խտէրսէն, անակ
խոսրոլուն եանընտա իբէն՛ ազիզ
գրեդոր տողմուշ տուր:

Լաբին էհեա օլտուղու եէր,
օրնէտալ կեսարիա Թօփրաղուրը.
քի պատմութիւն գիրքէրնստե՛
առաջին հայք տէնիլեր:

Միճէ քի հուամլար տախի՛ բրօ
դօն արմէնիեան տէրլէր. քի առա
ջին հայք տէմէքտիր: քի շարա
կանտա տախի տէնիլեր, իկեսա
րիա հայք առաջին:

Իմտի՛ ջիւնքի սուրբ լուսաւո
րեջիմիզ օրատա էհեա օլտու,

ՃԷ

պու վէչհ իւզրէ՛ նբ Գրեդոր
լուսաւորիչ՛ կեսարիալը տէնիլէ
պիլեր: Աէ օլ ազիզ կեսարիա
Թօփրաղընտան՛ ալահ պիզէ իւչ
պեօյիւք քերէմ էթմիշ տիր:

Ին եվկէլի պու քի, ճան կեօ
զիւմիւզի աջան նբ գրեդոր լու
սաւորիչ օրատան զուհուր էյ
լէտի: Իբինճիսի պու քի, սուրբ
յօհաննէս կարապետին, վէ սուրբ
աթանադինէ հայրապետին ազիզ
մարլինլէրինի սուրբ ղևոնգ էս
պատրիարգ դայօտեր շէհրինտէն
հայոց միլլէթինէ փէշքէշ վէրտի
քի պիլթիւն տիւնեա օնա պահս
օլամազ: Իւչիւնճիսի պու քի,
օլ եբի ազիզ Ճրդնաւորլարը պի
զէ պարպէք էյլէտի քի, նորըն
ծայ հայոց միլլէթինէ կրօնա
ւորլուք Թարիքինի Թամամ Թա
լրատան սօնրա, բարսեղ կեսա
րացի եօթնալոյս նբ հայրապետ,
ճթ Գրե

Գրիգոր Թադևոս, վէ գրիգոր
 նիւսացի տին ուլուարը՝ օլ ա
 զեզ շէհիրտէն զուհուր Էթիշ
 լէր: քի օլ ազեզլէրին քիթապ
 արընը հայճայեա Թէրճոււմէ Է
 տիպ, շինտիյետէք օքուր վայե
 լել էտերիզ: Աէ սուրբ բարսեղ
 կեսարացիներն տազավար կիւնլէ
 թի էջին ուզուն ուզուն աղօթք
 արը վար. քի ճաշու գիրքիմիզան
 եազըլուպ, կիւնի կէտիքճէ եկե
 ղեցիտէ օքունուր:
 Աէ տին ուլուարը տէտիյտէք՝
 տէյիլ քի հէմէն պունլար տըր,
 էլլա կեսարիա շէհրի անկարղը
 էջին տեր քի պու ազեզլէր զեքը
 օլունտու: Աէ սբ կարապետին
 եարը մարմինի հալա օրատա եա
 Թըր. քի հալա հայոց էլինտէ
 օլուպ, պայճառ պատուական
 վանք տըր. քի կեսարիոյ սբ կա
 րապետ վանքը տէնիլեր:
 Աէ նէչէ տահա սբլար եաթու
 ճժ

զը օլմաղըլա, միւպա: էք Թօփ
 բազ՝ ազեզ մագամտըր:
 Աէ շին քի պու էաքիր էտնա
 գուլունուզուն տախի տպը օլ
 կեսարիա Թօփրաղընտան տըր,
 օլ էյեալէթտէ օլան հայճա պել
 մէյէն եղբայրլարըմա պու քիւ
 շէւրէք գիրքճիյէզի վէշկէշ էյ
 լէտիմ. մազուր օլա:
 էկեր մագպուլա կէշէրտէ,
 (նիճէ քի զեքը էյլէտիք):
 Ըլլահըն քերէմի էլէ պեր հը
 գետը շէյէ տահա էլ վուրմագ
 միւրատըրը տըր:
 Աէ Սուրբ ԵրրորդուԹիւն Է
 մի ԸճուԹիւն օլան Ըլլահ
 հազրէթլէրինէ՝ Փառք Պատիշ
 ԵրկրպագուԹիւն Յաշի
 տեանա յաշիտենից
 Ըճէն:
 Ըլլէ կեօղէնէ պել էօլա շու.
 Ըլլէ տաշէնէ սօլա շու:
 ճժա

Գրեալ է Կրօնի նախնիս Գրեալ է
 Տա շնչերն Յանկարը:
 Անակըն հայոց սեմեինն կեկիս
 խոսրովու եօտիւրմէսի: Ժ:
 Սուրբ գրիգորու Թայեասը ալըս
 գայսերիյէ դաջմասը: ԺԲ:
 ՄԲ գրիգորուն հաւաաքը սորո
 դատա պէյեան օլմասը: Ի:
 ՄԲ գրիգորուն օն իբի ճարջա
 րանքընըն իփախասը: ԻԳ:
 Սուրբ լուսաւորիչին խորվերայա
 պաղը պրոքըմասը: Խա:
 հռիփսիմէ կոյսուն, վէ պիլէսին
 ճէ օլանլարըն նադլի: ԽԲ:
 Տորատըն խոզ օլմասը, վէ սբ գրի
 գորուն վերայատան չք: ԿԳ:
 ՄԲ գրիգորա սբ Էջիածին իչին
 կեօրինէն տեսիլք: ԿԴ:
 ՄԲ գրիգորուն գայսերիյէ վարըս
 հայոց հայրապետ օլմասը: Զ:
 ՄԲ գրիգոր հայոց ազգըն հօլ
 քընը մրկրտեղ էթմէսի: ԶԲ:
 ՄԲ լուսաւորիչին աղած գօզըղուն
 տա ազիզ վախճանը: ԴԵ:

